

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่ม
ประเภทน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ในการยกเว้นภาษี
สรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล
กรณีศึกษาน้ำองุ่น

จัดทำโดย นางวัลลีย์ อินทรจักร
รหัส 8010

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 8 ปี 2559
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่ม
ประเภทน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ในการยกเว้นภาษี
สรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล
กรณีศึกษาน้ำองุ่น

จัดทำโดย นางวัลลีย์ อินทรจักร
รหัส 8010

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 8 ปี 2559
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครเดช ไชยเพิ่ม)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....
(เอกอัครราชทูต ดร. จิตริยา ปิ่นทอง)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีศึกษา น้ำองุ่น ผู้ศึกษาได้ปรับเพิ่มอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นจากเดิมที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยปริมาตร เพื่อลดการหลีกเลี่ยงภาษีของเครื่องดื่ม Functional-drink-โดยผลการศึกษาได้มาจากมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex) มาตรฐานสหภาพยุโรป-(EU) และข้อมูลจากผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสจากห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ กรมสรรพสามิต จากการศึกษาผลกระทบการนำเข้าและส่งออก หลังมีการปรับเพิ่มอัตราส่วนผสมนั้น พบว่าไม่ส่งผลกระทบต่อทั้งการส่งออกและการนำเข้า และจากการวิเคราะห์ศักยภาพทางการตลาดของน้ำผลไม้พร้อมดื่มประเภทน้ำองุ่นที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยใช้ marketing mix ในการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งสี่ด้านได้แก่ Product Price Place และ Promotion จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยทั้งสี่ด้านมีศักยภาพที่เข้มแข็ง อันจะส่งผลให้ตลาดน้ำผลไม้พร้อมดื่มที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีการขยายตัวและถือครองส่วนแบ่งตลาดมากที่สุด ในอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม มีความเข้มแข็งก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ดังนั้นจากกรณีศึกษาน้ำองุ่นนี้ ผู้ศึกษาเห็นควรปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำผลไม้และน้ำพืชผักทั้ง 111 รายการ ตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก-ลงวันที่-29-มกราคม-พ.ศ. 2551-โดยเสนอให้กรมสรรพสามิต แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก โดยมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างกรมสรรพสามิตและสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อให้การกำกับดูแลเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนผลักดันให้มีการประกาศใช้บัญชีอัตราส่วนผสมใหม่ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องตีประเภทน้าผลไม้และน้ำพืชผักในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีศึกษาน้ำองุ่น สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร. อัครเดช ไชยเพิ่ม เอกอัครราชทูต ดร. จิตริยา ปิ่นทอง และศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเป็นที่ปรึกษาและ ให้คำแนะนำอย่างดียิ่งที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้รายงานฉบับนี้สมบูรณ์และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณ คุณอรรณพ สุริยมาตร์ นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ คุณอาทิตย์ เคนา เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงาน ตลอดจนบุคลากรห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ กลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลาง กรมสรรพสามิตทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลการปรับปรุงแก้ไขอัตราส่วนผสมน้ำผลไม้ประเภตน้าองุ่น

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณข้อมูลจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ทำให้รายงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

วัลลีย์ อินทรจักร

สิงหาคม 2559

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	2
1.4 ประโยชน์ของการศึกษา	3
1.5 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดทฤษฎี	5
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	15
2.3 สรุปกรอบแนวคิด	19
บทที่ 3 ผลการศึกษา	20
3.1 ด้านการกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำผลไม้และน้ำพืชผักประเภทน้ำอุ่นตามมาตรฐานต่างๆ	20
3.2 ด้านการนำเข้าและการส่งออกเครื่องดื่มประเภทไม่มีแอลกอฮอล์และน้ำอุ่น	25
3.3 ตลาดนำเข้าและส่งออกที่สำคัญของไทยปี 2558	26
3.4 ด้านกรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน	27
3.5 ด้านความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ	27
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	28
4.1 สรุปผลการศึกษา	28
4.2 ข้อเสนอแนะ	33
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	36
ก	
ข	
ค	
ง	
จ	
ฉ	

ภาคผนวก (ต่อ)

๒

๓

๔

๕

ประวัติผู้เขียน

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ประเภทเครื่องดื่มที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษี	7
ตารางที่ 2	สถิติการนำเข้าเครื่องดื่มประเภทไม่มีแอลกอฮอล์	13
ตารางที่ 3	สถิติการส่งออกเครื่องดื่มประเภทไม่มีแอลกอฮอล์	13
ตารางที่ 4	สถิติการนำเข้าน้ำอุนุ่น	13
ตารางที่ 5	สถิติการส่งออกน้ำอุนุ่น	14
ตารางที่ 6	แสดงผลการให้คะแนนเฉลี่ยของกรรมการในแต่ละรายการของ น้ำอุนุ่นเขียว (ขาว)	23
ตารางที่ 7	แสดงผลการให้คะแนนเฉลี่ยของกรรมการในแต่ละรายการของน้ำอุนุ่นแดง	23
ตารางที่ 8	แสดงผลการให้คะแนนเฉลี่ยของกรรมการในแต่ละรายการของน้ำอุนุ่นดำ	23
ตารางที่ 9	แสดงคุณสมบัติวัตถุดิบและอัตราส่วนผสมน้ำอุนุ่นตามมาตรฐานต่างๆ	24
ตารางที่ 10	อัตราส่วนผสมประเภทน้ำอุนุ่น	28

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	แผนภูมิภาพแสดงตลาดนำเข้าเครื่องดื่มของไทย	14
ภาพที่ 2	แผนภูมิภาพแสดงตลาดส่งออกเครื่องดื่มของไทย	14
ภาพที่ 3	กรอบแนวคิดการแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภท น้ำผลไม้และ น้ำพืชผักในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับ มาตรฐานสากล กรณีศึกษา น้ำองุ่น	19
ภาพที่ 4	แบบบันทึกผลการทดสอบโดยประสาทสัมผัส	22
ภาพที่ 5	แผนภูมิแสดงมูลค่าการนำเข้าและการส่งออกเครื่องดื่มที่ไม่มี แอลกอฮอล์	25
ภาพที่ 6	แผนภูมิแสดงมูลค่าการนำเข้าและการส่งออกน้ำองุ่น	25
ภาพที่ 7	แผนภูมิรูปภาพแสดงการตลาดนำเข้าของไทย	26
ภาพที่ 8	แผนภูมิรูปภาพแสดงการตลาดส่งออกของไทย	26

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลังและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีความอุดมสมบูรณ์ของผลิตผลทางการเกษตรในบางฤดูกาลผลผลิตออกมาพร้อมๆ กัน เกินความต้องการบริโภค ทำให้สินค้าเกษตรมีราคาตกต่ำเพื่อให้เกษตรกรภายในประเทศมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรเพิ่มขึ้น อันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ รัฐจึงได้นำมาตรการทางภาษีสรรพสามิตมาใช้ เพื่อจูงใจและส่งเสริมให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหันมาใช้ผลิตผลทางการเกษตรเป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก จึงได้มีการประกาศใช้ ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่ม น้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551 โดยให้สิทธิยกเว้นภาษีเครื่องดื่มประเภท น้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่มีอัตราส่วนผสมเป็นไปตามบัญชีท้ายประกาศฯ ดังกล่าว แต่เนื่องจากบัญชีท้ายประกาศกำหนดอัตราส่วนผสมค่อนข้างต่ำ จึงเป็นช่องว่างในการหลีกเลี่ยงภาษีของกลุ่มเครื่องดื่ม Functional Drink ซึ่งถือเป็นสินค้าที่เกินความจำเป็นต่อการบริโภค เครื่องดื่มประเภทนี้จะเน้นจุดขายด้านบำรุงสมอง ความงามและการสร้างสมดุล โดยมีการเติมน้ำผลไม้ให้มีอัตราส่วนผสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กรมสรรพสามิตกำหนด เพียงร้อยละ 10 เท่านั้น และจะนิยมเติมน้ำอุ่นขาว เพื่อขอยกเว้นภาษีสรรพสามิต เนื่องจากน้ำอุ่นขาวมีกลิ่นไม่รุนแรง ไม่มีสี เหมาะในการปรุงแต่งรสชาติให้หลากหลายได้ และขายผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม Functional Drink ในราคาสูงกว่าน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่จำหน่ายในท้องตลาด นอกจากนี้ น้ำผลไม้บางชนิดที่กรมสรรพสามิตไม่ได้ให้สิทธิยกเว้นเนื่องจากไม่ได้เป็นผลไม้ที่ปลูกในประเทศ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมก็นิยมนำน้ำอุ่นมาผสมเช่นกันเพื่อขอสิทธิยกเว้นภาษีสรรพสามิต เช่น น้ำแอปเปิ้ลผสมน้ำอุ่น น้ำกีวผสมน้ำอุ่น น้ำพ룬ผสมน้ำอุ่น โดยไม่ทำให้น้ำผลไม้ที่เป็นส่วนผสมหลักเสียรสชาติไป ทำให้รัฐสูญเสียรายได้จากภาษีสรรพสามิตเครื่องดื่มเป็นจำนวนมาก

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงเห็นสมควรที่จะศึกษาการแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีศึกษาน้ำอุ่น เพื่อลดการหลีกเลี่ยงภาษี อันเป็นการส่งเสริมนโยบายภาษีให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม อย่างยั่งยืน ทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม อีกทั้งยังเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน เพิ่มความเชื่อถือในหมู่ผู้บริโภค ให้ได้บริโภคสินค้าที่ทัดเทียมกับกลุ่มเครื่องดื่มที่มีการนำเข้าจากกลุ่มยุโรปและอเมริกา ภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน ((ASEAN Free Trade Area (AFTA)) การปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมดังกล่าว จะช่วยให้สินค้าประเภทเครื่องดื่มของไทยมีโอกาสขยายการค้าและการลงทุนไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาให้ทราบว่าอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำอุนุ่นที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเป็นอย่างไร

1.2.2 เพื่อนำข้อมูลมาใช้ปรับปรุงอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำอุนุ่นในบัญชีท้ายประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก

1.2.3 เพื่อศึกษาการค้าระหว่างประเทศทั้งการนำเข้าและการส่งออกเครื่องดื่มประเภทน้ำอุนุ่นหลังมีการประกาศใช้บัญชีอัตราส่วนผสมใหม่

1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำอุนุ่นตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก (รายละเอียดในภาคผนวก ก) พร้อมทั้งศึกษาผลกระทบต่อการนำเข้าส่งออกและศักยภาพทางการตลาดของน้ำผลไม้พร้อมดื่มประเภทน้ำอุนุ่นเมื่อมีการปรับปรุงอัตราส่วนผสม

1.3.2 วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษา

1) กฎหมายเกี่ยวกับสินค้าเครื่องดื่ม คือ พระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 และ ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551

2) มาตรการทางภาษีสำหรับการนำเข้าและส่งออกสินค้าเครื่องดื่ม

3) ข้อมูลปริมาณการนำเข้าและส่งออกสินค้าเครื่องดื่มและน้ำอุนุ่น

4) ข้อมูลเกี่ยวเครื่องดื่ม Functional drink

5) อัตราส่วนผสมของน้ำอุนุ่นจาก

- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

- มาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex)

- มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.)

- มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

- มาตรฐานสหภาพยุโรป (EU)

6) ข้อมูลผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสจากห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ กรมสรรพสามิต

7) กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area หรือ อาฟต้า (AFTA))

8) ความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

1.4 ประโยชน์ของการศึกษา

1.4.1 เสนอแนะนโยบายภาษีให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน โดยสนับสนุนการใช้วัตถุดิบของเกษตรกร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบอุตสาหกรรมเครื่องดื่มในตลาดโลก

1.4.2 ทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม ทั้งผู้ประกอบอุตสาหกรรมเครื่องดื่มรายเล็ก และรายใหญ่ที่มีส่วนแบ่งการตลาดสูงในอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม

1.4.3 ลดการหลีกเลี่ยงภาษีเครื่องดื่มของกลุ่ม Functional drink ที่เน้นจุดขายด้านบำรุงสมอง ความงาม และการสร้างสมดุล ซึ่งเครื่องดื่มประเภทนี้จะมีราคาสูงกว่าน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่จำหน่ายในท้องตลาด โดยมีได้ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบของเกษตรกรตามเจตนารมณ์ของรัฐบาลอย่างแท้จริง

1.4.4 ส่งเสริมให้ประชาชนได้บริโภคเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่มีคุณภาพมากขึ้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 เครื่องดื่ม¹ หมายความว่า สิ่งที่ซึ่งตามปกติใช้เป็นเครื่องดื่มได้โดยไม่ต้องเจือปนและไม่มีแอลกอฮอล์ โดยจะมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม อันบรรจุในภาชนะและผนึกไว้ เช่น น้ำแร่ น้ำหวาน น้ำผลไม้ น้ำพืชผัก และน้ำโซดา เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงเครื่องดื่มที่ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขยายเครื่องดื่มไม่ว่าจะขายด้วยวิธีใด แม้จะไม่ได้บรรจุภาชนะและผนึกไว้แต่ไม่รวมถึง

- 1) น้ำหรือน้ำแร่ตามธรรมชาติ
- 2) น้ำกลั่นหรือน้ำกรองสำหรับดื่มโดยไม่ปรุงแต่ง
- 3) เครื่องดื่มซึ่งผู้ผลิตได้ผลิตขึ้นเพื่อขายปลีกเองโดยเฉพาะอันมิได้มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วยทั้งมิได้สงวนคุณภาพด้วยเครื่องหมาย
- 4) นํ้านมจืด นํ้านมอื่นๆ ไม่ว่าจะปรุงแต่งหรือไม่ ทั้งนี้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยอาหาร

5) เครื่องดื่มตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

1.5.2 น้ำองุ่น² (grape juice) หมายถึง น้ำผลไม้ (fruit juice) ที่อยู่ในลักษณะพร้อมบริโภค ทำจากผลองุ่น ที่แก่สุก และสด พันธุ์ไวติส ไวนิ เฟอรา แอล (Vitis-vinifera-L.)-หรือลูกผสมพันธุ์นี้ หรืออาจทำจากองุ่น พันธุ์ไวติส ลาบรูสกา แอล (Vitris labrusca-L.)-หรือพันธุ์อื่นที่เหมาะสม หรืออาจทำจากน้ำองุ่นเข้มข้น ที่นำมาทำให้เจือจาง บรรจุในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท เพื่อป้องกันไม่ให้อากาศ และจุลินทรีย์จากภายนอกเข้าไป น้ำองุ่นต้องผ่านกรรมวิธีการถนอมอาหารด้วยความร้อน (thermal-processing)-และสามารถรักษาคุณภาพได้ที่อุณหภูมิห้อง

¹ พระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527, “ตอนที่ 2 พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต”.

² มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 101-2549

1.5.3 Functional-drink³ หมายถึง ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มที่มีการดัดแปลงองค์ประกอบด้วยการเติมสารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ซึ่งนอกเหนือไปจากสารอาหารที่มีอยู่ในเครื่องดื่มทั่วไป เพื่อเพิ่มคุณสมบัติให้สามารถลดความเสี่ยง จากการเป็นโรค ป้องกันโรค หรือชะลออาการจากโรคที่เป็นอยู่ รวมถึงส่งผลให้ผู้บริโภคมีสุขภาพที่ดีขึ้น

1.5.4 บัญชีอัตราส่วนผสม หมายถึง บัญชีที่กำหนดอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้ และน้ำพืชผักที่มีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิตตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551

³ ชูติมา ชูติกาโม, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกดื่ม Functional drink ด้านบำรุงสมองของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553).

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎี

การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำผลไม้และน้ำพืชผักในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ใช้กฎหมาย/ระเบียบ แนวความคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับองุ่นและกรรมวิธีการผลิตน้ำองุ่น

องุ่น มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ คือ *Vitis vinifera* Linn นับว่าเป็นผลไม้ยอดนิยมสำหรับใครหลายๆ คนเลยทีเดียว โดยเฉพาะเสน่ห์ของรสชาติที่มาพร้อมกับความเปรี้ยวอมหวานที่โดนใจเป็นอย่างยิ่ง และนอกจากในรูปแบบการบริโภคเนื้อองุ่นและน้ำแล้ว ใบองุ่นก็ยังนิยมนำมาสกัดและเป็นส่วนผสมในเครื่องสำอางอย่างหลากหลาย รวมถึงผลิตภัณฑ์บำรุงผิวต่างๆ

ในองุ่นมีสารอาหารมากมายที่ร่างกายต้องการ และมีส่วนในการสร้างภูมิคุ้มกัน รักษาป้องกันโรคต่างๆ ได้อย่างมากมาย อาทิช่วยให้ผนังหลอดเลือดแข็งแรง ลดความเสี่ยงต่อการจับตัวของก้อนเลือด และลดโคเลสเตอรอล ชนิดแอลดีแอล (ไขมันไม่ดี) เหตุนี้จึงช่วยป้องกันโรคเกี่ยวกับระบบเลือดและหัวใจได้ดีเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังมีคุณสมบัติช่วยลดริ้วรอยและทำให้ผิวหน้ามีความยืดหยุ่นมากขึ้น อีกด้วย ทั้งนี้องุ่นที่เราพบเห็นและผู้คนนิยมบริโภคกันทั่วไป จะแบ่งเป็น 3 ชนิดใหญ่ ได้แก่ (1) องุ่นเขียว (2) องุ่นแดง (3) องุ่นดำ

โดยในองุ่นจะประกอบด้วยสารอาหารหลักๆ คือ ฟรุคโตส กาแลกโตส กลูโคส ซึ่งเหล่านี้นับเป็นน้ำตาลที่ร่างกายต้องการใช้เพื่อสร้างพลังงาน เพื่อช่วยเร่งการเผาผลาญในร่างกาย และกระตุ้นให้ตับทำหน้าที่ฟอกเลือดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังอุดมไปด้วยวิตามิน B1, B2, A, C และเกลือแร่ เราจึงเห็นเครื่องดื่มบำรุงกำลังบางชนิด นำองุ่นมาเป็นส่วนผสมรวม เพราะร่างกายของเราสามารถดูดซึมน้ำตาลจากองุ่นได้ง่ายนั่นเอง

จากการวิจัยของนักวิทยาศาสตร์ เมืองนิวยอร์ก ประเทศอเมริกา พบว่าในองุ่นมีสารต้านอนุมูลอิสระที่เรียกว่า Polyphenols-ซึ่งส่วนใหญ่เราจะสามารถบริโภคได้ในรูปของน้ำองุ่นหรือไวน์แดง สาร Polyphenols-นี้มีส่วนช่วยให้คนเรามีอายุสมองที่ยาวนานและแข็งแรงขึ้น ทำให้สามารถทำงานและจดจำสิ่งต่างๆ ได้เป็นอย่างดีถึงแม้จะอายุมากแล้วก็ตาม การบริโภคองุ่นทุกวันจึงมีส่วนทำให้สมอง ปลอดภัย และรู้สึกสดชื่นขึ้นได้

1) ประโยชน์สรรพคุณขององุ่นเขียว

องุ่นเขียว นับเป็นองุ่นที่หาบริโภคได้ง่ายที่สุด ช่วยลดภาวะเสี่ยงที่จะเกิดโรคเมรั้ง และมีประโยชน์อย่างมากกับผู้ป่วยที่เป็นโรคเมรั้ง ในองุ่นเขียวนอกจากจะมีสารอาหารหลักที่ร่างกายต้องการมากมาย อาทิเช่น วิตามิน A, C, B1, B2 แล้ว ยังมีสารแอนติออกซิแดนท์ (antioxidant) ที่ประกอบด้วย คาเทชิน-(Catechin)-และเทอร์ซอลิเบน (Pterostilbene)-มี

สรรพคุณช่วยยับยั้งการเจริญของ สาร oxident ที่เป็นสารก่อให้เกิดอนุมูลอิสระ อันเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคมะเร็งชนิดต่างๆ อาทิ มะเร็งในลำไส้ มะเร็งต่อมลูกหมาก มะเร็งเต้านม มะเร็งปากมดลูก และโรคมะเร็งอีกหลายชนิดที่มีสาเหตุมาจากอนุมูลอิสระในร่างกาย ทั้งนี้องุ่นเขียวยังช่วยในเรื่องของการผลิตเซลล์ผิวทำให้ผิวพรรณดูเปล่งปลั่งขึ้นได้

2) ประโยชน์สรรพคุณขององุ่นแดง

องุ่นแดง ประกอบด้วยสารอาหารป้องกันโรคและช่วยเสริมสร้างความงามให้กับผิวพรรณ นั่นเพราะต้องอาศัยความพิถีพิถันเป็นอย่างมากในการปลูก จึงทำให้องุ่นแดงมีราคาแพงมากที่สุดในเหล่าบรรดาองุ่นชนิดอื่น องุ่นแดงอุดมไปด้วยวิตามิน A,B1, B2 เกลิโอแร ธาตุเหล็ก น้ำตาลฟรุกโตส กาแลกโตส ซูโครส ที่ร่างกายสามารถดูดซึมได้ทันที โดยไม่ต้องรอให้น้ำตาลเปลี่ยนมาอยู่ในรูปของคาร์โบไฮเดรต เหตุนี้จึงทำให้ผู้บริโภคหายกังวลเรื่องความอ้วนไปได้เลย

องุ่นแดงมีสรรพคุณในการป้องกันโรคต่างๆ ได้อย่างมากมาย ในองุ่นแดงมีสารสำคัญ อย่าง ฟลาโวนอยด์ (flavonoid)-เป็นสารที่มีส่วนในการยับยั้งและต้านอนุมูลอิสระที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรคมะเร็งชนิดต่างๆ ได้เช่นเดียวกับองุ่นชนิดอื่นๆ และสารแอนโธไซยานิน ที่ช่วยซ่อมแซมส่วนที่สึกหรบ ช่วยขยายหลอดเลือด ทำให้โลหิตหมุนเวียนได้ดีขึ้น จึงช่วยให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง งามคมพุดเป็นธรรมชาติ และในการรับประทานองุ่นแดง ยังช่วยลดคอเลสเตอรอล (Cholesterol)-จึงมีส่วนช่วยลดภาวะ การเกิดโรคหัวใจได้อีกด้วย

3) ประโยชน์สรรพคุณขององุ่นดำ

องุ่นดำ เป็นองุ่นที่มีกระแสมากในช่วงนี้ ผู้ที่มีความต้องการที่จะลดพุง หรือลดไขมันส่วนเกินในร่างกาย องุ่นดำสามารถช่วยได้ ทั้งนี้เพราะองุ่นดำเป็นผลไม้ ที่มีไฟเบอร์สูงช่วยในเรื่องการเผาผลาญไขมันได้ดี และช่วยลดความอยากรับประทานอาหารได้เนื่องจากมีใยอาหารสูง ความหวานในองุ่นดำ เป็นความหวานที่ได้จากฟรุกโตส ซึ่งเป็นน้ำตาลผลไม้ที่ให้พลังงานสูง ร่างกายสามารถนำไปใช้ได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนไปอยู่ในรูปแบบของคาร์โบไฮเดรต อีกทั้งองุ่นเป็นผลไม้ที่ไม่มีไขมัน ดังนั้นผู้ที่ชื่นชอบ ความหวาน การบริโภคองุ่นจึงทั้งความกังวลเรื่องความอ้วนไปได้เลย นอกจากนี้ในองุ่นดำยังมีสารแอนตี ออกซิแดนท์ (Antioxidant) ช่วยขับล้างสารพิษในลำไส้ ทำให้ระบบขับถ่ายทำงานได้ปกติ ปัจจุบันองุ่นดำยังนับว่ามีราคาสูงเมื่อเทียบกับองุ่นชนิดอื่น

4) กรรมวิธีการผลิตน้ำองุ่น

กระบวนการผลิตน้ำองุ่นพร้อมดื่ม น้ำองุ่นสดมาตัดและล้างให้สะอาดแล้วนำมาคั้นน้ำใส่ลงในรางผลิต เพื่อนำไปกรอง จากนั้นผู้ผลิตอาจเติมน้ำ น้ำตาล สารปรุงแต่ง สารกันบูด (ถ้ามี) แล้วนำไปกรองอีกครั้ง เมื่อกรองเสร็จก็จะให้ความร้อนฆ่าเชื้อด้วยระบบสเตอริไลเซชัน ระบบพาสเจอร์ไรส์ หรือ ระบบยูเอชที แล้วนำไปบรรจุภาชนะ เช่น กล่อง กระจ่าง ขวด เป็นต้น

กรณีผู้ผลิตรายย่อย มักจะนำน้ำองุ่นคั้น/ผสมแล้วมาต้มจนเดือด 100 องศาเซลเซียสจากนั้นนำมากรองโดยเร็ว แล้วนำไปบรรจุภาชนะสะอาดและผนึกฝาให้เสร็จในอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 60 องศาเซลเซียส โดยปกติผู้ผลิตขนาดเล็กมักจะใช้การผลิตน้ำองุ่นประเภทพาสเจอร์ไรส์ ซึ่งต้องเก็บไว้ในอุณหภูมิต่ำ 4-5 องศาเซลเซียส และมีอายุเพียง 15-30 วัน เท่านั้น และร้านค้าต้องมีตู้แช่ ซึ่งเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่ง แต่ทำให้น้ำผัก-ผลไม้คงคุณค่าทางโภชนาการได้ดีกว่า

2.1.2 ลักษณะของสินค้าเครื่องดื่มที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษี

เครื่องดื่มเป็นสินค้าที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติ พิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 ซึ่งได้กำหนดลักษณะของสินค้าเครื่องดื่มไว้ ดังนี้

เครื่องดื่ม หมายความว่า สิ่งซึ่งตามปกติใช้เป็นเครื่องดื่มได้โดยไม่ต้องเจือปนและไม่มีแอลกอฮอล์ โดยจะมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม อันบรรจุในภาชนะและผนึกไว้ เช่น น้ำแร่ น้ำหวาน น้ำผลไม้ น้ำพืชผัก และน้ำโซดา เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงเครื่องดื่มที่ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขยายเครื่องดื่มไม่ว่าจะขายด้วยวิธีใด แม้จะไม่ได้บรรจุภาชนะและผนึกไว้แต่ไม่รวมถึง

- 1) น้ำหรือน้ำแร่ตามธรรมชาติ
- 2) น้ำกลั่นหรือน้ำกรองสำหรับดื่มโดยไม่ปรุงแต่ง
- 3) เครื่องดื่มซึ่งผู้ผลิตได้ผลิตขึ้นเพื่อขายปลีกเองโดยเฉพาะอันมิได้มีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อยู่ด้วยทั้งมิได้ส่งวนคุณภาพด้วยเครื่องเคมี
- 4) นํ้านมจืด นํ้านมอื่นๆ ไม่ว่าจะปรุงแต่งหรือไม่ ทั้งนี้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยอาหาร

- 5) เครื่องดื่มตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

2.1.3 ประเภทสินค้าเครื่องดื่มและอัตราภาษีสรรพสามิต

พระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 กำหนดประเภทของสินค้าเครื่องดื่มที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต และอัตราภาษีสรรพสามิต ดังนี้

ตารางที่ 1 ประเภทเครื่องดื่มที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษี

ประเภทเครื่องดื่มที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษี	อัตราภาษี		
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(ร้อยละ)	หน่วย	หน่วยละ (บาท)
02.01 น้ำแร่เทียม น้ำโซดา และน้ำอัดลมที่ไม่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆ และไม่ปรุงกลิ่นรส 1) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรไม่เกิน 440 ลบ.ซม.	25	ภาชนะ ปริมาตร 440 ลบ.ซม. เศษของ 440 ลบ.ซม. ให้ นับเป็น 440 ลบ.ซม.	0.77
	25	ปริมาตร 440 ลบ.ซม. เศษของ 440 ลบ.ซม. ให้ นับเป็น 440 ลบ.ซม.	0.77
	25		0.77

ประเภทเครื่องดื่มที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษี	อัตราภาษี		
	ตามมูลค่า	ตามปริมาณ	
	(ร้อยละ)	หน่วย	หน่วยละ (บาท)
02.02 น้ำแร่และน้ำอัดลมที่เติมน้ำตาลหรือสารที่ทำให้หวานอื่นๆ หรือที่ปรุงกลั่นรสและเครื่องดื่มอื่นๆ ที่ไม่มีแอลกอฮอล์ แต่ไม่รวมถึง น้ำผลไม้หรือน้ำพืชผักตามประเภทที่ 02.03			
1) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรไม่เกิน 440 ลบ.ซม.	20	ภาชนะ ปริมาตร 440 ลบ.ซม. เศษของ 440 ลบ.ซม.ให้นับเป็น 440 ลบ.ซม.	0.45
2) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรเกินกว่า 440ลบ.ซม.	20	ปริมาตร 440 ลบ.ซม. เศษของ 440 ลบ.ซม.ให้นับเป็น 440 ลบ.ซม.	0.45
3) ทำหรือบรรจุได้จากเครื่องขายเครื่องดื่ม	20		0.45
02.03 น้ำผลไม้ (รวมถึงเกรปฟรุต) และน้ำพืชผักที่ไม่ได้หมักและไม่เติมน้ำตาลหรือสารทำให้หวานอื่นๆ หรือไม่ก็ตาม			
1) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรไม่เกิน 440 ลบ.ซม.	20	ภาชนะ ปริมาตร 440 ลบ.ซม. เศษของ 440 ลบ.ซม.ให้นับเป็น 440 ลบ.ซม.	0.45
2) บรรจุภาชนะซึ่งมีปริมาตรเกินกว่า 440 ลบ.ซม.	20	ปริมาตร 440 ลบ.ซม. เศษของ 440 ลบ.ซม.ให้นับเป็น 440 ลบ.ซม.	0.45
3) ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขายเครื่องดื่ม	20		0.45
หมายเหตุ ประเภท 02.03 ต้องมีอัตราส่วนผสมตามที่อธิบดีกำหนดตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่ม น้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551	ยกเว้น		ยกเว้น
02.90 อื่นๆ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา	20	-	-

ดังนั้น สินค้าเครื่องดื่มที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีจึงได้แก่ เครื่องดื่มทั้งหลายที่อยู่ในรูปดื่มได้ทันที หรือเครื่องดื่มพร้อมดื่ม(Ready-to-drink) และเครื่องดื่มทั้ง 4 ประเภทที่กำหนดใน

พระราชบัญญัติพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 สามารถจำแนกเป็นชนิดเครื่องดื่มที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตได้ 8 ชนิด คือ

1. เครื่องดื่มน้ำหวาน	5. เครื่องดื่มน้ำเกลือแร่
2. เครื่องดื่มน้ำอัดลม	6. เครื่องดื่มชูกำลัง
3. เครื่องดื่มน้ำโซดา	7. เครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก
4. เครื่องดื่มน้ำแร่เทียม	8. เครื่องดื่มที่ทำหรือบรรจุหรือได้จากเครื่องขยายเครื่องดื่ม

2.1.4 ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่ม น้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551

เป็นมาตรการทางภาษีสรรพสามิต ที่นำมาใช้เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมหันมาใช้ผลไม้และพืชผักในประเทศผลิตเครื่องดื่มกันมากขึ้น กระทรวงการคลังจึงมีนโยบายยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่ม น้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ปัจจุบันจะมีบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่ม น้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่มีสิทธิได้รับการยกเว้น 111 รายการ ทั้งนี้ยังให้สิทธิยกเว้นภาษีสำหรับเครื่องดื่ม น้ำผลไม้และที่นำเข้าจากต่างประเทศอีกด้วย โดยจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศฯ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.1.5 การยกเว้นภาษีสำหรับเครื่องดื่มที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 มาตรา 100 กำหนดให้ สินค้าที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือนำเข้าไปในเขตปลอดอากรให้ได้รับยกเว้นภาษีหรือคืนภาษีหรือลดอัตราภาษี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

กรมสรรพสามิตได้ประกาศใช้ ระเบียบกรมสรรพสามิตว่าด้วยการยกเว้นหรือคืนภาษีหรือลดอัตราภาษีสำหรับสินค้าที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร หรือนำเข้าไปในเขตปลอดอากรตาม มาตรา 100 และการขอรับคืนหรือยกเว้นภาษีสำหรับสินค้าที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีสิทธิได้รับคืนหรือยกเว้นภาษีตามมาตรา 102 พ.ศ. 2547 ลงวันที่ 8 เมษายน 2547 ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2550 และฉบับที่ 3 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2553 ให้ผู้ส่งออกปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว (รายละเอียดในภาคผนวก ข และ ง)

2.1.6 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 214) พ.ศ. 2543 เรื่อง เครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท

ในการผลิตหรือนำเข้าเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทจะต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) โดยปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดอย่างเคร่งครัด (รายละเอียดในภาคผนวก จ)

2.1.7 มาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex)

Codex เป็นชื่อใช้เรียกคณะกรรมการโครงการมาตรฐานอาหาร FAO/WHO (Codex Alimentarius Commission-Cac) มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานอาหารให้เป็นมาตรฐานสากล นอกจากนี้คำว่า Codex เป็นคำที่ใช้เรียก “Codex Alimentarius” ซึ่งมาจากภาษาละติน หมายถึง “Food Code” ด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องคุ้มครองสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในด้านการค้าระหว่างประเทศ โดยได้กำหนดอัตราส่วนผสมน้ำผลไม้ต่างๆ ตาม

Codex General Standard For FRUIT JUICES AND NECTARS (Codex STAN247-2005)
(รายละเอียดในภาคผนวก ฉ)

2.1.8 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หมายถึง ข้อกำหนดทางวิชาการที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ผลิตในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพ ในระดับที่เหมาะสมกับการใช้งานมากที่สุด โดยจัดทำออกมาเป็นเอกสารและจัดพิมพ์ภายใน มอก. แต่ละเล่ม ประกอบด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์นั้นๆ เช่น เกณฑ์ทางเทคนิค คุณสมบัติที่สำคัญ ประสิทธิภาพของการนำไปใช้งาน คุณภาพของวัตถุดิบที่นำมาผลิต และวิธีการทดสอบ เป็นต้น โดยอาศัย CODEX STAN 247-2005 เป็นแนวทาง (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.1.9 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน คือ ข้อกำหนดด้านคุณภาพที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้เป็นที่เชื่อถือ เป็นที่ยอมรับ และสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยอาศัย CODEX STAN 247-2005 (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.1.10 มาตรฐานสหภาพยุโรป(EU)

ได้กำหนดอัตราส่วนผสมของน้ำผลไม้ชนิดต่างๆ ไว้ (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ)

2.1.11 กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA)

อาเซียน (ASEAN) คือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association-of South East Asian Nations) เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2510 มีประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ประกอบด้วยสมาชิกเดิม 6 ประเทศ : บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และสมาชิกใหม่ (CLMV) 4 ประเทศ : กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม

1) ข้อตกลงทางการค้า

ปัจจุบันใช้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement:-ATIGA) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 พฤษภาคม 2553 ซึ่งมีการปรับปรุงจากข้อตกลงทางการค้าเดิม คือ ความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการกำหนดอัตราอากรร่วมเพื่อจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (Agreement on the Common Effective Preferential Tariff :CEPT) ที่เคยใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536

2) ข้อผูกพันทางภาษี

ประเทศสมาชิกยืนยันการลดภาษีสินค้าในบัญชีลดภาษี (IL) ยกเว้นสินค้าอ่อนไหว (SL) และสินค้าอ่อนไหวสูง (HSL)

(1) ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศมีการกำหนดอัตราภาษีดังนี้

- 1 มกราคม 2546 - สินค้า 60% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็นศูนย์
- 1 มกราคม 2552 - สินค้า 80% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็นศูนย์
- 1 มกราคม 2553 - สินค้า 100% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็นศูนย์

(2) ประเทศอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ (CLMV) มีการกำหนดอัตราภาษีดังนี้

- ปี 2546-2557 - หักลดภาษีเหลือ 0-5% ให้มากรายการที่สุด

- 1 มกราคม 2552 – ลาว พม่า เวียดนาม สินค้า 100% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็น 0-5% กัมพูชา สินค้า 80% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็น 0-5%
- 1 มกราคม 2558 – สินค้า 100% ของรายการทั้งหมดลดภาษีเป็นศูนย์
(รายละเอียดในภาคผนวก ญ)

2.1.12 ความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) เป็นองค์การระหว่างประเทศ ที่มีพัฒนาการมาจากการทำความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าหรือเกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) เมื่อปี พ.ศ. 2490 ซึ่งขณะนั้น ยังไม่มีสถานะเป็นสถาบันจนกระทั่งการเจรจาการค้ำรอบอุรุกวัยสิ้นสุดลง และผลการเจรจาส่วนหนึ่งคือ การก่อตั้ง WTO ขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 มีสมาชิกเริ่มแรก 81 ประเทศ และมีที่ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิก WTO เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2538 เป็นสมาชิกลำดับที่ 59 มีสถานะเป็นสมาชิกก่อตั้ง

2.1.12.1 วัตถุประสงค์ WTO

WTO มีการเจรจาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไป (progressive liberalization) ตามความพร้อมของประเทศสมาชิก และระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิก กฎกติกาต่างๆ ของ WTO ได้กำหนดให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนา (Special and Differential Treatment: S&D) เพื่อให้สามารถเข้าร่วมในระบบการค้าพหุภาคีได้ WTO จึงเป็นองค์กรที่ไม่หยุดนิ่ง จะมีการเจรจาเพื่อพัฒนาและสร้างกฎกติกาใหม่ๆ เพื่อให้สามารถรองรับกับวิวัฒนาการของการค้าระหว่างประเทศและรูปแบบการค้าโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

การเป็นสมาชิกของ WTO ทำให้ประเทศสมาชิกมีสิทธิและพันธกรณี (Rights-and Obligations) ที่จะต้องปฏิบัติตามภายใต้ความตกลงต่างๆ ของ WTO กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศของ WTO นอกจากช่วยส่งเสริมให้การแข่งขันทางการค้าเป็นธรรมแล้ว ยังสร้างความมั่นใจให้แก่ทั้ง ผู้ค้าและผู้ลงทุน ผู้ผลิตและส่งออกสามารถคาดการณ์และวางแผนการค้าระหว่างประเทศล่วงหน้าได้

2.1.12.2 ความตกลงที่สำคัญภายใต้ WTO

ความตกลงภายใต้องค์การการค้าโลกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) การเปิดตลาด

1.1) การลดภาษีศุลกากรสินค้าอุตสาหกรรม (รวมสินค้าประมง)

- ประเทศต่างๆ ลดภาษีลงเฉลี่ยร้อยละ 33 ภายใน 5 ปี (เริ่ม 1 มกราคม พ.ศ. 2538)
- ห้ามเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ หากไม่มีการเก็บอยู่แล้ว และไม่ได้แจ้งไว้

1.2) สินค้าเกษตร

- ทุกประเทศยกเลิกมาตรการการห้ามนำเข้า โดยให้ปรับเปลี่ยนมาใช้มาตรการภาษีศุลกากรแทน

- ลดภาษีลงเฉลี่ยร้อยละ 36 และ 24 โดยลดลงอย่างน้อยร้อยละ 15 และ 10 ในแต่ละรายการสินค้าภายใน 5 ปี และ 10 ปี สำหรับประเทศพัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนาตามลำดับ

- ลดการอุดหนุนสินค้าเกษตร ทั้งการอุดหนุนภายใน และการอุดหนุนส่งออก

1.3) สิ่งทอและเสื้อผ้า

ให้มีการเปิดเสรีสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มแทนการใช้ข้อตกลงสินค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (Multi-Fibre Arrangement: MFA) โดย

- ให้ยกเลิกการจำกัดการนำเข้าภายใต้ MFA ทั้งหมดภายใน 10 ปี
- ให้ขยายโควตานำเข้ารายการที่ยังไม่ได้นำเข้ากลับเข้ามาอยู่ใน

ภาคต่ออย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538

2) กฎระเบียบการค้า

มีการปรับปรุงและกำหนดกฎระเบียบการค้าที่สำคัญ เช่น

- ความตกลงว่าด้วยการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช อนุญาตให้ประเทศสมาชิกกำหนดระดับความปลอดภัยและการตรวจสอบมาตรฐานสินค้านำเข้า แต่จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศเพื่อป้องกันมิให้แต่ละประเทศกำหนดมาตรฐานตามใจชอบ ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการค้า

- ความตกลงว่าด้วยการตอบโต้การทุ่มตลาด กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไต่สวนการทุ่มตลาดให้รัดกุมยิ่งขึ้นเพื่อให้ประเทศต่างๆ ปฏิบัติให้สอดคล้องกัน เป็นการลดโอกาสที่อาจมีประเทศผู้นำเข้าใช้มาตรการตอบโต้เพื่อกีดกันการค้าอย่างไม่เป็นธรรม

- ความตกลงว่าด้วยการตอบโต้การอุดหนุน กำหนดประเภทของการอุดหนุนไว้อย่างชัดเจนว่าการอุดหนุนประเภทใดเป็นการอุดหนุนที่ต้องห้าม ประเภทใดเป็นการอุดหนุนที่ทำได้และประเภทใดเป็นการอุดหนุนที่เมื่อทำแล้วอาจถูกมาตรการตอบโต้ นอกจากนั้น ยังได้กำหนดแนวปฏิบัติในการไต่สวนเพื่อการตอบโต้สินค้าเข้าที่ได้รับการอุดหนุนจากประเทศผู้ผลิต เพื่อให้แต่ละประเทศถือปฏิบัติ

3) เรื่องใหม่ๆ

มีการจัดทำข้อตกลงเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการในเรื่องที่ยังไม่มีกฎหมายของภาคต่อกำกับมาก่อนหรือหากมีก็น้อยมาก ได้แก่

- ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPS)-กำหนดขอบเขตและมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาประเภทที่สำคัญ ได้แก่ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์การออกแบบ วงจรรวม สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และความลับทางการค้า

- การค้าบริการ กำหนดกรอบความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ โดยมีหลักการสำคัญในทำนองเดียวกับภาคต่อ เช่น หลักการไม่เลือกปฏิบัติ ความโปร่งใส การเปิดเสรีแบบค่อยเป็นค่อยไป เป็นต้น

- มาตรการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs) กำหนดหลักการสำคัญคือ ทุกประเทศต้องยกเลิกมาตรการลงทุนที่มีผลเท่ากับการกีดกันการนำเข้าโดยประเทศพัฒนา

แล้วต้องยกเลิกใน 2 ปี ประเทศกำลังพัฒนาใน 5 ปี มาตรการเหล่านี้นี้ ได้แก่ มาตรการกำหนดให้ใช้วัตถุดิบในประเทศในการผลิตสินค้าหรือที่เรียกว่า local-content-requirement-ไม่ว่าข้อกำหนดนี้จะเป็นข้อบังคับหรือเป็นเงื่อนไขต่อการที่ผู้ผลิตภายในจะได้รับสิทธิพิเศษใดๆ ก็ตาม เช่น สิทธิในข้อยกเว้นไม่เสียภาษีตามนโยบายส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

2.1.13 ข้อมูลสถิติการนำเข้า – การส่งออกเครื่องตีมีประเภทไม่มีแอลกอฮอล์และน้ำอุ่น

ข้อมูลสถิติการนำเข้า-ส่งออก จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยความร่วมมือของ กรมศุลกากร

ตารางที่ 2 สถิติการนำเข้าเครื่องตีมีประเภทไม่มีแอลกอฮอล์

ปี พ.ศ.	ปริมาณนำเข้า (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)
2554	46,798,001	666,447,044.00
2555	35,829,137	839,472,316.00
2556	37,475,445	862,333,437.00
2557	491,582,705	571,307,131.00
2558	17,031,216	401,109,635.00

ตารางที่ 3 สถิติการส่งออกเครื่องตีมีประเภทไม่มีแอลกอฮอล์

ปี พ.ศ.	ปริมาณส่งออก (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)
2554	508,405,954	15,228,073,330.00
2555	603,684,349	19,040,321,176.00
2556	836,478,741	22,275,989,083.00
2557	1,206,923,145	27,344,267,971.00
2558	376,628,070	2,938,847,167.00

ตารางที่ 4 สถิติการนำเข้าน้ำอุ่น

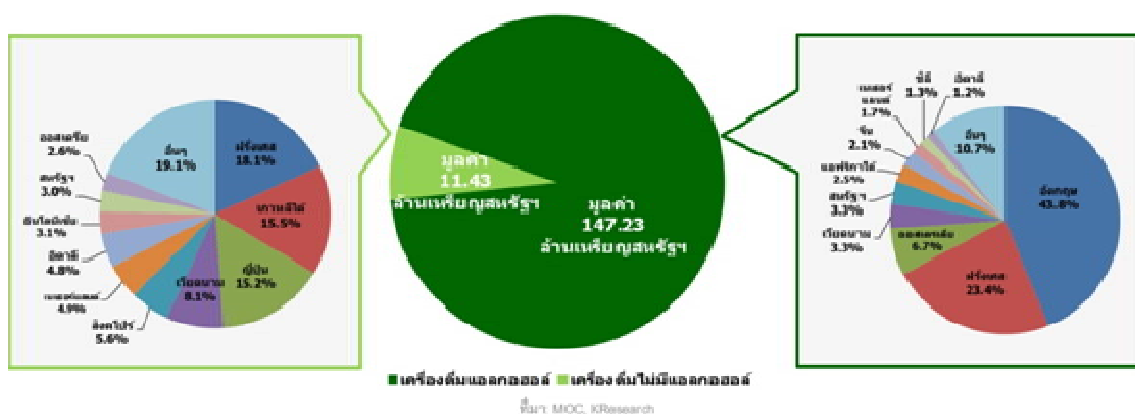
ปี พ.ศ.	ปริมาณนำเข้า (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)
2554	10,002,936	543,031,308.00
2555	10,340,749	653,551,080.00
2556	9,820,089	786,630,764.00
2557	10,215,339	729,899,506.00
2558	11,783,479	712,469,613.00

ตารางที่ 5 สถิติการส่งออกน้ำอู่น

ปี พ.ศ.	ปริมาณส่งออก (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)
2554	1,298,928	36,546,517.00
2555	2,947,578	94,784,170.00
2556	2,900,932	79,280,833.00
2557	2,844,789	79,289,927.00
2558	4,155,978	126,482,258.00

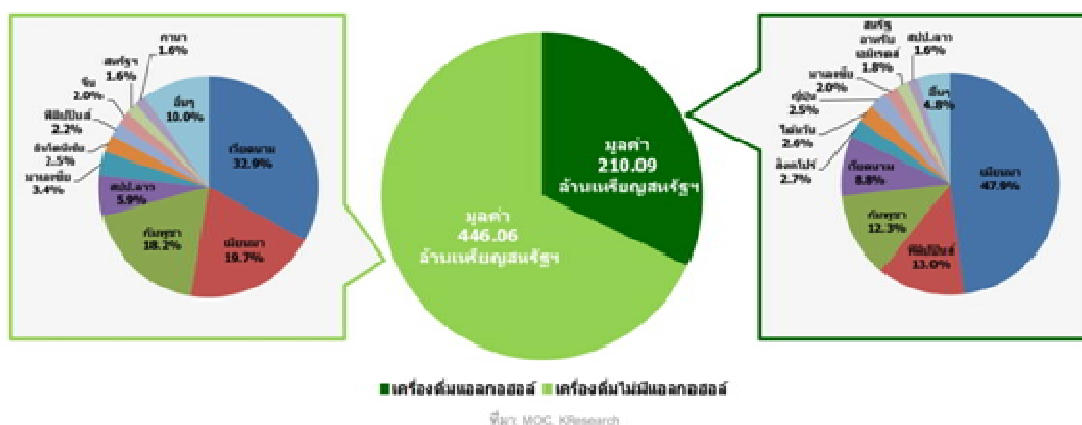
2.1.14 ตลาดนำเข้าและส่งออกที่สำคัญของไทย ปี 2558

1) ตลาดนำเข้า

ภาพที่ 1 แผนภูมิภาพแสดงตลาดนำเข้าเครื่องยนต์ของไทย

2) ตลาดส่งออก

ภาพที่ 2 แผนภูมิภาพแสดงตลาดส่งออกเครื่องยนต์ของไทย

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยสรุปดังนี้

2.2.1 เอกสารประกอบการประเมินคุณสมบัติและผลงานในตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ 9 ขง กรมสรรพสามิต (มีทนา พฤกษ์รัตนานท์ กลุ่มงานวิเคราะห์สินค้าและของกลาง กรมสรรพสามิต, 2547)

ได้ศึกษาการยกเว้นภาษีน้ำตาลผลไม้และน้ำพืชผักไว้ดังนี้ น้ำผลไม้และน้ำพืชผักพร้อมดื่มเป็นสินค้าประเภทหนึ่งที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเครื่องดื่มประเภทนี้ใช้ผลไม้และพืชผักซึ่งเป็นผลิตผลทางการเกษตรเป็นวัตถุดิบในการผลิต ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรภายในประเทศมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรเพิ่มขึ้น อันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ รัฐจึงได้นำมาตรการทางภาษีสรรพสามิตมาใช้ เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหันมาใช้ผลไม้และพืชผักในประเทศผลิตเครื่องดื่มกันมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2529 กระทรวงการคลังได้ออกประกาศ เรื่อง การลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 16 มกราคม 2529 ซึ่งมีใจความว่า เครื่องดื่มเหล่านี้จะต้องผลิตจากผลไม้ พืช หรือผัก ไม่น้อยกว่าเกณฑ์อัตราส่วนที่กำหนดไว้ตามบัญชีท้ายประกาศ ซึ่งบัญชีท้ายประกาศที่จัดทำขึ้นในครั้งแรกนี้ กำหนดประเภท และเกณฑ์อัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำตาลผลไม้และน้ำพืชผักที่จะได้รับการลดอัตราภาษีไว้เพียงแค่ 20 รายการ เท่านั้น ได้แก่ น้ำส้ม น้ำสับปะรด น้ำองุ่น น้ำลิ้นจี่ น้ำลำไย น้ำมะม่วง น้ำกล้วย น้ำอ้อย น้ำมะพร้าว น้ำมะเขือเทศ น้ำแก้วเหลือง น้ำมะนาว น้ำสตอเบอรี่ น้ำมะขาม น้ำกระเจี๊ยบ น้ำระกำ น้ำพุทรา น้ำฝรั่ง น้ำกาแฟ และน้ำชา

ต่อมากระทรวงการคลังได้ออกประกาศ เรื่อง การลดอัตราภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 8) ลงวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2530 ซึ่งได้เพิ่มประเภทและกำหนดเกณฑ์อัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำตาลผลไม้และน้ำพืชผักที่จะได้รับการลดอัตราภาษีอีก 15 รายการ ได้แก่ น้ำเงาะก๊วย น้ำเก๊กฮวย น้ำเม็ดแมงลัก น้ำบัวลอย น้ำท้อ น้ำใบบัวบก น้ำใบเตย น้ำมะตูม น้ำเสาวรส น้ำมะยม น้ำลูกหว้า น้ำตาลสด น้ำแตงโม น้ำละมุด และน้ำมะละกอ ดังนั้น รวมแล้วตามประกาศฉบับที่มีเครื่องดื่มน้ำตาลผลไม้และน้ำพืชผักที่สามารถขอลดอัตราภาษีได้ ทั้งหมด 35 รายการ

ในปีพ.ศ. 2534 เพื่อเป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมใช้ ผลไม้และพืชผักในประเทศเป็นวัตถุดิบในการผลิตเครื่องดื่มมากขึ้น กระทรวงการคลัง จึงมีนโยบายยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มน้ำตาลผลไม้และน้ำพืชผัก และได้ออกประกาศเรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534 โดยบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำตาลผลไม้และน้ำพืชผักท้ายประกาศฉบับนี้มี 2 บัญชี คือ บัญชีสำหรับกรณีการให้ลดอัตราภาษีสรรพสามิต และบัญชีสำหรับกรณีการให้ยกเว้นภาษีสรรพสามิต

ทั้งนี้บัญชีสำหรับกรณีการให้ยกเว้นภาษีสรรพสามิต จะกำหนดเกณฑ์อัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำตาลผลไม้และน้ำพืชผักไว้สูงกว่า บัญชีสำหรับกรณีการให้ลดอัตราภาษีสรรพสามิต ดังนั้น ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่ประสงค์จะได้รับยกเว้นภาษีสรรพสามิต จึงต้องผลิตเครื่องดื่มให้มีส่วนผสมของน้ำตาลผลไม้และน้ำพืชผักมากกว่ากรณีขอลดอัตราภาษีสรรพสามิต ซึ่งการให้ยกเว้นภาษีดังกล่าวก่อให้เกิดผลดี คือ

1) จูงใจและส่งเสริมให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมนำผลิตผลทางการเกษตรในประเทศมาใช้ในการผลิตเครื่องดื่มน้ำมากขึ้น อันจะส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกมีช่องทางการจำหน่ายผลิตผลเพิ่มขึ้นและมีรายได้เพิ่มขึ้น

2) คุ้มครองประชาชนผู้บริโภคให้ได้บริโภคเครื่องดื่มที่มีคุณภาพ อันเป็นผลมาจากการกำหนดเงื่อนไขบังคับเอาไว้ว่าเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3) ลดต้นทุนทางด้านภาษีสรรพสามิต ทำให้ผู้ประกอบการสามารถจำหน่ายเครื่องดื่มที่ผลิตขึ้นในราคาถูกลง ส่งผลให้ประชาชนหันมาบริโภคเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ซึ่งเป็นเครื่องดื่มที่มีประโยชน์กันมากขึ้น เป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักในประเทศให้มีการเจริญเติบโตมากยิ่งขึ้น

ต่อมาเมื่อประเทศไทยสมัครเข้าเป็นภาคีสมาชิกของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade หรือ GATT) ซึ่งในการลงนามในกรรมสารสุดท้าย (Final act) รับรองความตกลงแกตต์รอบอุรุกวัยระหว่างวันที่ 12 – 15 เมษายน 2537 ที่เมืองมาราเกช ประเทศโมร็อกโก จะต้องมีการกลับไปทบทวนกฎหมายและระเบียบปฏิบัติต่างๆ ในประเทศ เพื่อไม่ให้มีส่วนใดที่ขัดแย้งกับความตกลงทั้งหมดที่ได้ลงนามรับรอง และดำเนินการให้มีผลผูกพันทางกฎหมายในประเทศนั้นซึ่งในการนี้มีที่เกี่ยวกับกรมสรรพสามิตในเรื่องของการให้ยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก เนื่องจากการจำกัดว่าเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่จะได้รับยกเว้นภาษีสรรพสามิต จะต้องผลิตจากผลไม้และพืชผักเฉพาะที่เพาะปลูกได้ภายในประเทศ ซึ่งเป็นการขัดกับมาตรา 3 ของความตกลงแกตต์ 1947 หรือความตกลงแกตต์ดั้งเดิมในเรื่องของ National Treatment ที่กำหนดว่าประเทศภาคีจะต้องปฏิบัติต่อสินค้าที่นำเข้าจากประเทศภาคีด้วยกัน และสินค้าที่ผลิตในประเทศ สำหรับสินค้าประเภทเดียวกันอย่างเท่าเทียมกัน

ด้วยเหตุนี้กรมสรรพสามิตจึงต้องแก้ไขประกาศกระทรวงการคลังฉบับที่ 27 และฉบับที่ 29 รวมทั้งประกาศกรมสรรพสามิต ในเรื่องเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักให้สอดคล้องกับความตกลงแกตต์ดังกล่าว และอาศัยอำนาจตามความตกลงในประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 27) ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ลดอัตราและยกเว้นภาษีสรรพสามิต (ฉบับที่ 33) ลงวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 กรมสรรพสามิตจึงได้ออกประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง กำหนดส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่ผู้ประกอบการหรือผู้นำเข้ามีสิทธิได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิต ลงวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2538 ซึ่งประกาศฉบับนี้นอกจากจะมีการปรับปรุงโดยให้สิทธิยกเว้นภาษีสำหรับเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่นำเข้าจากต่างประเทศได้ โดยจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศฯ แล้ว ยังเพิ่มประเภทรายการเครื่องดื่มที่จะได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิต ในบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักท้ายประกาศฯ เป็น 91 รายการ อีกด้วย และหลังจากนี้ ก็ได้มีการปรับปรุงแก้ไขประกาศ กรมสรรพสามิตที่ว่าด้วยการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักอีกหลายครั้ง สำหรับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551

2.2.2 ตลาดน้ำผลไม้พร้อมดื่มในประเทศไทย (ศูนย์วิจัยระยะเพื่ออุตสาหกรรมอาหาร , พศกจิกายน 2558)

พฤติกรรมในการเอาใจใส่สุขภาพยังเป็นกระแสหลักในสังคมไทย ผู้บริโภคยังคงแสวงหาสิ่งที่ดีและมีคุณประโยชน์ต่อสุขภาพและร่างกาย เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพจึงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะน้ำผลไม้ มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 8.7 ต่อปีนอกจากกระแสความใส่ใจสุขภาพจะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนให้ตลาดน้ำผลไม้พร้อมดื่มเติบโตแล้วผู้ประกอบการเองได้มีการนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในการกระตุ้นตลาดอย่างต่อเนื่องด้วย อาทิ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้แตกต่างหลากหลายทั้งตัวผลิตภัณฑ์เองและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

น้ำผลไม้พร้อมดื่มในตลาดสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ตามความเข้มข้นของส่วนผสมน้ำผลไม้ โดยแต่ละประเภทเน้นกลุ่มเป้าหมายและมีกลยุทธ์ทางการตลาดที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) น้ำผลไม้แท้ 100% จัดเป็นน้ำผลไม้พร้อมดื่มในตลาดระดับพรีเมียม (Premium Market) มีราคาจำหน่ายสูงสุด เน้นให้ผู้บริโภคได้รับคุณประโยชน์จากผลไม้ใกล้เคียงการบริโภคผลไม้สดมากที่สุด เมื่อเทียบกับน้ำผลไม้ชนิดอื่น นับได้ว่าเป็นเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพโดยเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้มีรายได้สูง มักคำนึงถึงคุณภาพและส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มากกว่าราคาและค่อนข้างมีความภักดีในผลิตภัณฑ์ค่อนข้างสูง สำหรับรสชาติที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ น้ำส้ม น้ำผลไม้รวม น้ำแอปเปิ้ล และน้ำองุ่น

2) น้ำผลไม้ 25% ขึ้นไป น้ำผลไม้พร้อมดื่มที่มีส่วนผสมของน้ำผลไม้เข้มข้นมากกว่า 25% แต่ไม่ถึง 100% เป็นน้ำผลไม้พร้อมดื่มในระดับกลาง (Medium Market)-ที่ให้คุณประโยชน์และช่วยให้ความสดชื่น ดับกระหาย สำหรับรสชาติน้ำผลไม้ 25% ขึ้นไป ที่ผู้บริโภคนิยมมากที่สุด คือ น้ำส้ม น้ำผลไม้รวม น้ำองุ่น

3) น้ำผลไม้ต่ำกว่า 25% น้ำผลไม้พร้อมดื่มในตลาดระดับล่าง (Economy-Market) ครองส่วนแบ่งตลาดสูงสุดคือ ร้อยละ 45.5 ของมูลค่าตลาดน้ำผลไม้พร้อมดื่มรวม เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ราคาถูกที่สุดผู้ประกอบการรายใหญ่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดอย่างต่อเนื่องส่งผลให้น้ำผลไม้เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคโดยทั่วไป ความสามารถในการกระจายสินค้าแม้กระทั่งร้านค้าขนาดเล็กตามต่างจังหวัด รวมถึงอายุการเก็บรักษานานและไม่จำเป็นต้องแช่เย็นกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายคือ ผู้มีรายได้ปานกลางถึงต่ำที่ต้องการเครื่องดื่มดับกระหายให้ความสดชื่น ร่องลงไปถึงเป็นประเด็นด้านคุณประโยชน์ต่อร่างกาย ผู้บริโภคในตลาดระดับล่างนิยมดื่ม น้ำส้ม มากที่สุด น้ำผลไม้ที่ได้รับความนิยมรองลงมา คือ น้ำสับปะรด และน้ำผลไม้รวม

2.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกดื่ม Functional Drink-ด้านบำรุงสมองของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร (ชุตินา ชุติกานโม, 2553) ได้ศึกษาไว้ดังนี้

Functional Drink จัดเป็นผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องดื่ม (พร้อมดื่ม) ซึ่งเป็นเครื่องดื่มประเภทไม่มีแอลกอฮอล์ สำหรับ Functional Drink ในประเทศไทยมีลักษณะที่สำคัญอยู่ 3 ลักษณะ คือ

1) Functional-Drink-ด้านบำรุงสมอง เป็นผลิตภัณฑ์ที่ให้คุณประโยชน์เฉพาะด้านคุณค่าสมอง โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียน นักศึกษา กลุ่มคนทำงาน

2) Functional Drink ด้านความงาม เป็นผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มที่ใส่ใจดูแลในเรื่องสุขภาพและความงาม ซึ่งโดยมากจะเป็นกลุ่มผู้หญิง

3) Functional-Drink-ด้านสร้างสมดุล เป็นผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มคนที่ห่วงใยสุขภาพและต้องการให้ร่างกายสดชื่นมีชีวิตชีวา และได้ประโยชน์จากเครื่องดื่ม

ในประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของเครื่องดื่ม Functional Drink เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน (ร้อยละ 100) เมื่อเทียบกับตลาดเครื่องดื่มชนิดอื่นๆ เนื่องจากผู้ประกอบการหันมาให้ความสำคัญกับตลาดในกลุ่มนี้อย่างต่อเนื่อง และเป็นที่นิยมของผู้บริโภค

2.2.4 อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverages) (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2558: ออนไลน์) พบว่า

ตลาดเครื่องดื่มของไทยมีมูลค่าถึงปีละ 4 แสนล้านบาท ส่งผลให้มีผู้ประกอบการจำนวนมากในธุรกิจนี้ รวมทั้งยังมีการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่ทยอยเข้ามาแย่งชิงส่วนแบ่งตลาด จึงทำให้ตลาดมีการแข่งขันรุนแรง โดยผู้ประกอบการรายใหญ่ จะมีความได้เปรียบทางด้านงบประมาณประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด รวมทั้งช่องทางการจัดจำหน่าย และการกระจายสินค้าที่แข็งแกร่ง อย่างไรก็ตามสำหรับผู้ประกอบการ-SMEs-ก็มีจุดเด่นทางด้านต้นทุนการดำเนินการที่ต่ำ เนื่องจากการทำตลาดเฉพาะพื้นที่ภายใต้กลยุทธ์ปาล้อมเมือง ซึ่งการทำตลาดเฉพาะท้องถิ่น ยังช่วยให้การสต็อกสินค้าไม่สูงมากนัก หากเทียบกับผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ทำตลาดทั้งประเทศ ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการ-SMEs-ในท้องถิ่นยังสามารถขยายตลาดไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ผ่านสายสัมพันธ์จากผู้ประกอบการในประเทศเพื่อนบ้านที่เดินทางเข้ามาติดต่อซื้อขายสินค้านานาชาติว่า ภายหลังจากการเปิดเสรี-AEC-เต็มรูปแบบการติดต่อค้าขายสินค้าเครื่องดื่ม น่าจะมีความเคลื่อนไหวที่คึกคักมากขึ้น รวมถึงการที่สินค้าเครื่องดื่มจากประเทศต่างๆ ที่อาจเข้ามาในไทยซึ่งมีทำเลที่ตั้งอยู่จุดศูนย์กลางประเทศในอาเซียน เพื่อใช้เป็นฐานการผลิตหรือฐานกระจายสินค้า เพื่อกระจายไปยังตลาดอาเซียนและเป็นโจทย์ที่ผู้ประกอบการเครื่องดื่มของไทยจำเป็นต้องหามาตรการรองรับโดยเฉพาะ การเร่งสร้างความแข็งแกร่งทางด้านการผลิต การตลาด รวมถึงการรับรู้และยอมรับในตราสินค้า ซึ่งจะช่วยให้ศักยภาพการแข่งขันของสินค้าเครื่องดื่มไทยมีเพิ่มขึ้น

2.3 สรุปกรอบแนวคิด

การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีศึกษาน้ำอุ่น

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำผลไม้และน้ำพืชผักในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีศึกษาน้ำอุ่น

บทที่ 3

ผลการศึกษา

การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องตีประเภทน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีศึกษาน้ำองุ่นนี้เป็นการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำผลไม้และน้ำพืชผักประเภทน้ำองุ่นตามมาตรฐานต่างๆ

3.1.1 การกำหนดอัตราส่วนผสมตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่องหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องตีน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ลงวันที่ 29 มกราคม 2551 ได้กำหนดอัตราส่วนผสมไว้ในบัญชีท้ายประกาศ ประกอบด้วยน้ำผลไม้และน้ำพืชผักจำนวน 111 รายการ สำหรับน้ำองุ่นกำหนดคุณสมบัติวัตถุดิบน้ำองุ่นต้องมีปริมาณสารที่ละลายได้ไม่น้อยกว่า 10 องศาบริกซ์ เมื่อวัดที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส โดยรีแฟรคโตมิเตอร์ และมีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปริมาตรสุทธิของเครื่องตี

3.1.2 การกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 214) พ.ศ. 2543 เรื่อง เครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิทสำหรับเครื่องดื่มที่มีหรือทำจากน้ำผลไม้ พืชหรือผักไม่ว่าจะมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ หรือออกซิเจนผสมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม ในประกาศฉบับนี้ข้อ 8(1.3) ได้ให้ใช้ชื่อเครื่องดื่ม ดังนี้

3.1.2.1 “น้ำ.....100% (ความที่เว้นไว้ให้ระบุชื่อผลไม้) สำหรับเครื่องดื่มที่มีหรือทำจากผลไม้ล้วน

3.1.2.2+ “น้ำ.....100% จากน้ำ.....เข้มข้น”-(ความที่เว้นไว้ให้ระบุชื่อผลไม้)สำหรับเครื่องดื่มที่ทำจากน้ำผลไม้ชนิดเข้มข้นมาเจือจางด้วยน้ำ เพื่อให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานเหมือนกับเครื่องดื่ม 3.1.2.1

3.1.2.3 “น้ำ.....%” (ความที่เว้นไว้ให้ระบุชื่อและปริมาณเป็นร้อยละของผลไม้) สำหรับเครื่องดื่มที่มีหรือทำจากผลไม้ตั้งแต่ร้อยละ 20 ของน้ำหนักขึ้นไป แต่ไม่ใช่เครื่องดื่มตาม 3.1.2.1

3.1.2.4-“น้ำรส.....%”-(ความที่เว้นไว้ให้ระบุชื่อและปริมาณเป็นร้อยละของผลไม้) สำหรับเครื่องดื่มที่มีหรือทำจากผลไม้ไม่ถึงร้อยละ 20 ของน้ำหนัก

ดังนั้นในการกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นนั้นต้องมีหรือทำจากองุ่นตั้งแต่ร้อยละ 20 ของน้ำหนักขึ้นไป

3.1.3 การกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำอุนตามมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex)

ตามมาตรฐาน Codex General Standard For FRUIT JUICES AND NECTARS (Codex STAN247-2005) ได้กำหนดอัตราส่วนผสมของน้ำผลไม้ชนิดต่างๆ ไว้ 91 ชนิด (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ) สำหรับอัตราส่วนผสมของน้ำผลไม้ชนิดอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ให้ยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 25% (โดยปริมาตร) ขึ้นไปสำหรับน้ำผลไม้ประเภทที่มีรสเปรี้ยวหรือกลิ่นรสแรง หรือมีเนื้อเยื่อมาก เช่น น้ำมะนาว น้ำกล้วย
- 50% (โดยปริมาตร) ขึ้นไปสำหรับน้ำผลไม้ประเภทที่มีรสเปรี้ยวหรือเนื้อเยื่อไม่มาก หรือมีกลิ่นรสไม่รุนแรง เช่น น้ำส้ม น้ำสับปะรด

สำหรับน้ำอุนเป็นน้ำผลไม้ที่ได้กำหนดไว้ใน 91 ชนิด ดังกล่าว โดยกำหนดให้น้ำอุนที่ได้จากการคั้นโดยตรงและน้ำอุนที่ได้จากการคั้นรูปน้ำอุนเข้มข้นต้องมีปริมาณสารที่ละลายได้ไม่น้อยกว่า 16 องศาบริกซ์ เมื่อวัดที่อุณหภูมิ 20 องศาเซลเซียส โดยรีแฟรคโตมิเตอร์ และมีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

3.1.4 การกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำอุนตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

กำหนดให้น้ำอุนที่ได้จากการคั้นรูปโดยตรงและน้ำอุนที่ได้จากการคั้นรูปน้ำอุนเข้มข้นต้องมีปริมาณสารที่ละลายได้ไม่น้อยกว่า 15 องศาบริกซ์ เมื่อวัดด้วยมาตรดัชนีหักเห (refractometer) ที่อุณหภูมิ (20 ± 2) องศาเซลเซียส และกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำอุนจากผลสดหรือน้ำอุนจากการคั้นรูปน้ำอุนเข้มข้น ร้อยละ 100

3.1.5 การกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำอุนตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

กำหนดให้ครอบคลุมเฉพาะน้ำอุนพร้อมดื่มที่ทำจากผลอุนสด โดยแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

- 1) น้ำอุนแท้ หมายถึง น้ำอุนที่ไม่มีการเจือน้ำ อาจแต่งรสด้วยน้ำตาลและกรดซิตริก
- 2) น้ำอุนปรุงรสน้ำ หมายถึง น้ำอุนที่ทำจากน้ำอุนแท้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 โดย

น้ำหนัก

3.1.6 การกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำอุนตามมาตรฐานสหภาพยุโรป (EU)

ได้กำหนดอัตราส่วนผสมของน้ำผลไม้ชนิดต่างๆ ไว้ 41 ชนิด (รายละเอียดในภาคผนวก ฉ) สำหรับอัตราส่วนผสมของน้ำผลไม้ชนิดอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ให้ยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

- 25% (โดยปริมาตร) ขึ้นไปสำหรับน้ำผลไม้ประเภทที่มีรสเปรี้ยวหรือกลิ่นรสแรง หรือมีเนื้อเยื่อมากที่ไม่สามารถบริโภคได้โดยตรงในสภาพสดจากธรรมชาติ เช่น น้ำมะนาว น้ำเสาวรส
- 50% (โดยปริมาตร) ขึ้นไปสำหรับน้ำผลไม้ประเภทที่สามารถบริโภคได้โดยตรงในสภาพสดจากธรรมชาติ เช่น น้ำส้ม น้ำสับปะรด

สำหรับน้ำอุนไม่ได้กำหนดอัตราส่วนไว้ในน้ำผลไม้ 41 ชนิด แต่ให้ยึดหลักเกณฑ์น้ำผลไม้ประเภทที่สามารถบริโภคได้โดยตรงในสภาพสดจากธรรมชาติกำหนดให้มีอัตราส่วนผสม 50% (โดยปริมาตร) ขึ้นไป

3.1.7 ข้อมูลจากผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสจากห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ กรมสรรพสามิต

กลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลาง กรมสรรพสามิต ได้แบ่งหมวดหมู่ผลไม้และน้ำพืชผัก ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

3.1.7.1 เครื่องดื่มที่ทำจากผลไม้และพืชผักประเภทที่มีความเป็นกรด (มีรสเปรี้ยว) น้อย มีเนื้อเยื่อน้อย หรือมีกลิ่นรสต่ำหรือปานกลาง เช่น น้ำอ้อย น้ำมะพร้าว น้ำส้ม น้ำองุ่น เป็นต้น

3.1.7.2 เครื่องดื่มที่ทำจากผลไม้และพืชผักประเภทที่มีความเป็นกรด (มีรสเปรี้ยว) เช่น น้ำมะนาว น้ำเสาวรส น้ำมะขาม เป็นต้น

3.1.7.3 เครื่องดื่มที่ทำจากผลไม้และพืชผักที่มีกลิ่นรสแรง/มีเนื้อเยื่อ (Pulp) มาก เช่น น้ำมะม่วง น้ำกล้วย น้ำมะละกอ เป็นต้น

3.1.7.4 เครื่องดื่มที่ทำจากผลไม้และพืชผักที่มีกลิ่นรสแรงมาก/มีความเป็นยา เช่น น้ำหน่อไม้ฝรั่ง น้ำผักขึ้นฉ่าย น้ำลูกยอ น้ำสมุนไพรมะนาว เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นกลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลางได้จัดให้เครื่องดื่มที่ทำจากน้ำองุ่นเป็นประเภทที่มีความเป็นกรด (มีรสเปรี้ยว) น้อย มีเนื้อเยื่อน้อย หรือมีกลิ่นรสต่ำหรือปานกลาง จากนั้นนำน้ำองุ่นเขียว แดง และดำ ที่เตรียมในห้องปฏิบัติการโดยมีอัตราส่วนผสมของน้ำองุ่นร้อยละ 10 20 50 และ 100 โดยปริมาตร ตามลำดับ มาทำการทดสอบโดยประสาทสัมผัส (Sensory-Test) โดยนักวิทยาศาสตร์ที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องการทดสอบสินค้าเครื่องดื่มซึ่งมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 10 ท่าน รายงานผลการให้คะแนนในแบบบันทึกผลการทดสอบโดยประสาทสัมผัส ตามรายละเอียดดังนี้

แบบบันทึกผลการทดสอบโดยประสาทสัมผัส					
ประเภทน้ำผลไม้.....					
ร้อยละอัตราส่วนผสม 10, 20, 50, 100					
คุณสมบัติที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสินใจ (คะแนน)			
		1	2	3	4
ลักษณะปรากฏ	น้ำองุ่นอาจขุ่นหรือใส				
สี	มีสีตามธรรมชาติขององุ่นไม่มีสีผิดปกติที่ใช้				
กลิ่น	มีกลิ่นตามธรรมชาติขององุ่นที่ใช้ และปราศจากกลิ่นอื่นที่ไม่พึงปรารถนา				
กลิ่นรส	มีกลิ่นรสตามธรรมชาติขององุ่นที่ใช้				

โดยระดับการตัดสินใจ ดีมาก = 4 ดี = 3 พอใช้ = 2 ต้องปรับปรุง = 1

.....

ผู้ทดสอบ

(แบบบันทึกผลการทดสอบโดยประสาทสัมผัส อ้างอิงจาก มอก.101-2549 มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม : น้ำผลไม้ : น้ำองุ่น)

ภาพที่ 4 แบบบันทึกผลการทดสอบโดยประสาทสัมผัส

และรวบรวมคะแนนของกรรมการแต่ละท่าน เสนอในรูปแบบข้อมูลรายงานผลการให้คะแนนเฉลี่ยของกรรมการ (นักวิทยาศาสตร์) ในแต่ละรายการของน้ำองุ่น ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงผลการให้คะแนนเฉลี่ยของกรรมการในแต่ละรายการของน้ำองุ่นเขียว (ขาว)

คุณสมบัติที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสินใจ (คะแนน)			
		อัตราส่วนผสม 10%	อัตราส่วนผสม 20%	อัตราส่วนผสม 50%	อัตราส่วนผสม 100%
ลักษณะปรากฏ	น้ำองุ่นอาจขุ่นหรือใส	1.2	2.1	4	4
สี	มีสีตามธรรมชาติขององุ่นไม่มีสีผิดปกติที่ใช้	1.2	2.1	4	4
กลิ่น	มีกลิ่นตามธรรมชาติขององุ่นที่ใช้ และปราศจากกลิ่นอื่นที่ไม่พึงปรารถนา	1.2	2.2	4	4
กลิ่นรส	มีกลิ่นรสตามธรรมชาติขององุ่นที่ใช้	1.2	2.2	4	3.9

ตารางที่ 7 แสดงผลการให้คะแนนเฉลี่ยของกรรมการในแต่ละรายการของน้ำองุ่นแดง

คุณสมบัติที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสินใจ (คะแนน)			
		อัตราส่วนผสม 10%	อัตราส่วนผสม 20%	อัตราส่วนผสม 50%	อัตราส่วนผสม 100%
ลักษณะปรากฏ	น้ำองุ่นอาจขุ่นหรือใส	1.2	2.2	4	3.7
สี	มีสีตามธรรมชาติขององุ่นไม่มีสีผิดปกติที่ใช้	1.2	2.1	4	3.9
กลิ่น	มีกลิ่นตามธรรมชาติขององุ่นที่ใช้ และปราศจากกลิ่นอื่นที่ไม่พึงปรารถนา	1.2	2.3	4	4
กลิ่นรส	มีกลิ่นรสตามธรรมชาติขององุ่นที่ใช้	1.2	2.2	4	3.7

ตารางที่ 8 แสดงผลการให้คะแนนเฉลี่ยของกรรมการในแต่ละรายการของน้ำองุ่นดำ

คุณสมบัติที่ตรวจสอบ	เกณฑ์ที่กำหนด	ระดับการตัดสินใจ (คะแนน)			
		อัตราส่วนผสม 10%	อัตราส่วนผสม 20%	อัตราส่วนผสม 50%	อัตราส่วนผสม 100%
ลักษณะปรากฏ	น้ำองุ่นอาจขุ่นหรือใส	1.2	2.1	4	3.3
สี	มีสีตามธรรมชาติขององุ่นไม่มีสีผิดปกติที่ใช้	1.2	2.1	4	3.3
กลิ่น	มีกลิ่นตามธรรมชาติขององุ่นที่ใช้ และปราศจากกลิ่นอื่นที่ไม่พึงปรารถนา	1.2	2.2	4	3.9
กลิ่นรส	มีกลิ่นรสตามธรรมชาติขององุ่นที่ใช้	1.2	2.2	4	3.4

เมื่อพิจารณาจากผลการให้คะแนนเฉลี่ยของกรรมการในการทดสอบโดยประสาทสัมผัสในแต่ละรายการของน้ำองุ่นเขียว องุ่นแดง และองุ่นดำ พบว่า อัตราส่วนผสมของน้ำองุ่นที่ร้อยละ 50 มีระดับ การตัดสินใจดีมาก ในแต่ละคุณสมบัติที่ตรวจสอบทั้งลักษณะที่ปรากฏ สี กลิ่น และกลิ่นรส ดังนั้นผู้ศึกษาพิจารณาและเห็นว่าเครื่องดื่มที่ทำจากน้ำองุ่นเป็นประเภทที่มีความเป็นกรด (มีรสเปรี้ยว) น้อย มีเนื้อเยื่อน้อย หรือมีกลิ่นรสต่ำหรือปานกลาง ประกอบกับผลการทดสอบโดยประสาทสัมผัส จึงเห็นควรเสนอให้น้ำองุ่นมีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

จากประกาศและมาตรฐานต่างๆ สามารถสรุปเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงคุณสมบัติวัตถุดิบและอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นตามมาตรฐานต่างๆ

มาตรฐาน	คุณสมบัติวัตถุดิบ	อัตราส่วนผสมน้ำองุ่น
ประกาศกรมสรรพสามิต	น้ำองุ่นที่มีปริมาณสารที่ละลายได้ไม่น้อยกว่า 10 องศาบริกซ์	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปริมาตรสุทธิ
ประกาศกระทรวงสาธารณสุข	-	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของน้ำหนัก
มาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex)	น้ำองุ่นที่มีปริมาณสารที่ละลายได้ไม่น้อยกว่า 16 องศาบริกซ์	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยปริมาตร
มาตรฐาน	คุณสมบัติวัตถุดิบ	อัตราส่วนผสมน้ำองุ่น
มาตรฐานสหภาพยุโรป (EU)	-	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยปริมาตร
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก.101-2549	น้ำองุ่นที่มีปริมาณสารที่ละลายได้ไม่น้อยกว่า 15 องศาบริกซ์	ร้อยละ 100
มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน	-	-น้ำองุ่นแท้ ร้อยละ 100 -น้ำองุ่นปรุงรสน้ำองุ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 โดยน้ำหนัก
ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ กรมสรรพสามิต	-	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 โดยปริมาตร

3.2 ด้านการนำเข้าและการส่งออกเครื่องตีประเภทไม่มีแอลกอฮอล์และน้ำองุ่น

ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงมูลค่าการนำเข้าและการส่งออกเครื่องตีประเภทไม่มีแอลกอฮอล์

จากข้อมูลสถิติการนำเข้า-ส่งออกเครื่องตีประเภทไม่มีแอลกอฮอล์ ตั้งแต่ปี 2554-2558 พบว่า

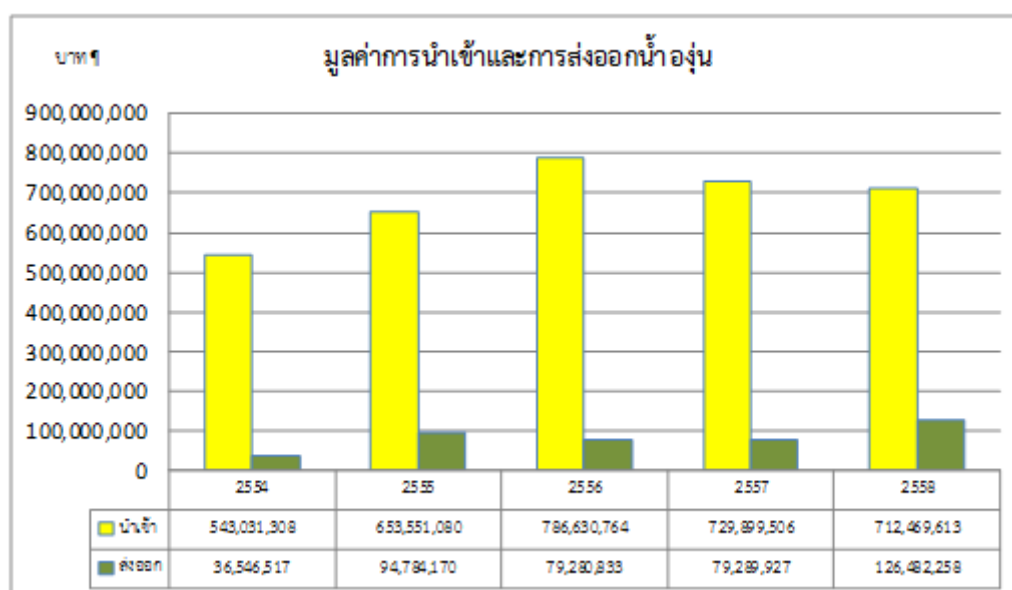
1) ด้านการนำเข้า

ในปี 2554-2556 มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น แต่ตั้งแต่ปี 2557-2558 มีมูลค่าการนำเข้า

ลดลง

2) ด้านการส่งออก

ตั้งแต่ปี 2554-2557 มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น ปี 2558 มีมูลค่าการส่งออกลดลง

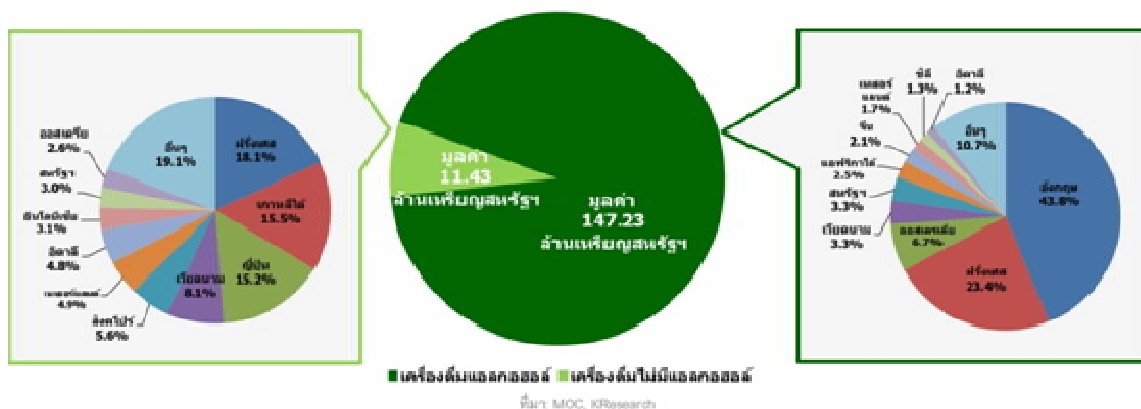

ภาพที่ 6 แผนภูมิแสดงมูลค่าการนำเข้าและการส่งออกน้ำองุ่น

จากข้อมูลสถิติการนำเข้า-ส่งออกน้ำอุน ตั้งแต่ปี 2554-2558 พบว่า ประเทศไทยมีการนำเข้าน้ำอุนมากกว่าการส่งออกน้ำอุน โดยเป็นการนำเข้าน้ำอุนเข้มข้น

3.3 ตลาดนำเข้าและส่งออกที่สำคัญของไทย ปี 2558

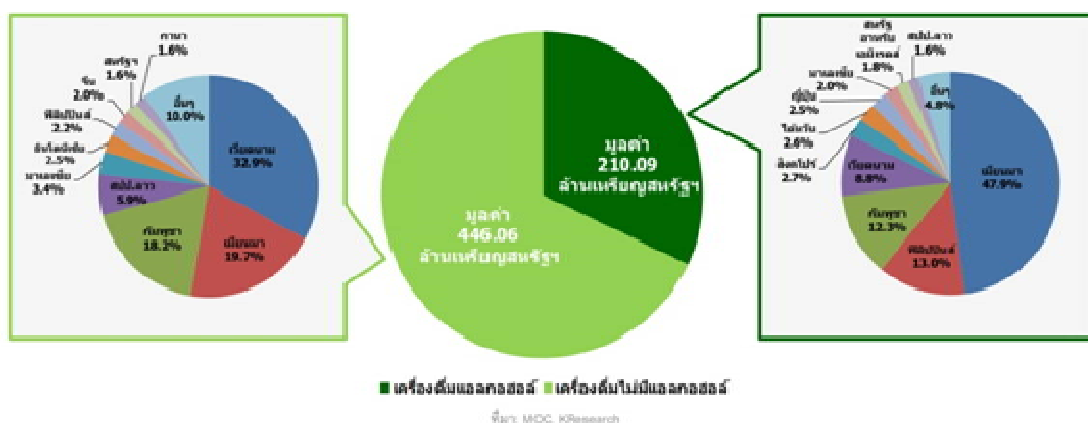
1) ตลาดนำเข้า

ภาพที่ 7 แผนภูมิรูปภาพแสดงการตลาดนำเข้าของไทย

จากข้อมูลแผนภูมิรูปภาพพบว่าการนำเข้าส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศยุโรป เกาหลีใต้ ญี่ปุ่นตามลำดับ

2) ตลาดส่งออก

ภาพที่ 8 แผนภูมิรูปภาพแสดงการตลาดส่งออกของไทย

จากข้อมูลแผนภูมิรูปภาพพบว่าตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยได้แก่ ประเทศในอาเซียน โดยเฉพาะกลุ่มประเทศ CLMV

3.4 ด้านกรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA)

เขตการค้าเสรีอาเซียนประกอบด้วยสมาชิกเดิม 6 ประเทศ : บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และสมาชิกใหม่ (CLMV)-4 ประเทศ : กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม รวมทั้งสิ้น 10 ประเทศ โดยปัจจุบันใช้ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Good Agreement : ATIGA) ร่วมกันซึ่งประเทศสมาชิกจะลดภาษีนำเข้าสินค้าทุกประเภทเป็นศูนย์ภายในปี 2558-ดังนั้นน้ำอุนซึ่งจัดเป็นเครื่องดื่มประเภทไม่มีแอลกอฮอล์จะไม่เสียภาษีนำเข้าตามกรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน

3.5 ด้านความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO)

องค์การการค้าโลก (World-Trade-Organization:-WTO)-เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีพัฒนาการมาจากการทำความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าหรือแกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade: GATT) เมื่อปี พ.ศ. 2490 ซึ่งขณะนั้น ยังไม่มีสถานะเป็นสถาบันจนกระทั่งประเทศสมาชิกได้จบบรรณการเจรจาการค้ารอบอุรุกวัย และผลการเจรจาส่วนหนึ่งคือ การก่อตั้ง WTO-ขึ้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2538 มีสมาชิกเริ่มแรก 81 ประเทศ และมีที่ตั้งอยู่ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิก WTO-เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2538 เป็นสมาชิกลำดับที่ 59 มีสถานะเป็นสมาชิกก่อตั้งการเป็นสมาชิกของ WTO-ทำให้ประเทศสมาชิกมีสิทธิและข้อผูกพัน (Rights and-Obligations)-ที่จะต้องปฏิบัติตามภายใต้ความตกลงต่างๆ ของ WTO-กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศของ WTO นอกจากช่วยส่งเสริมให้การแข่งขันทางการค้าเป็นธรรมแล้ว ยังสร้างความมั่นใจให้แก่ทั้งผู้ค้าและผู้ลงทุน ผู้ผลิตและส่งออกสามารถคาดการณ์และวางแผนการค้าระหว่างประเทศล่วงหน้าได้

ในความตกลงภายใต้องค์การการค้าโลกในเรื่องกฎระเบียบการค้า มีการปรับปรุงและกำหนดกฎระเบียบการค้าที่สำคัญว่าด้วยการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช อนุญาตให้ประเทศสมาชิกกำหนดระดับความปลอดภัยและการตรวจสอบมาตรฐานสินค้านำเข้า แต่จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศเพื่อป้องกันมิให้แต่ละประเทศกำหนดมาตรฐานตามใจชอบ ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการค้า-ดังนั้นในการปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมน้ำผลไม้และน้ำพืชผักของกรมสรรพสามิตจะต้องไม่ขัดกับระเบียบดังกล่าว

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

4.1.1 การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีศึกษา น้ำองุ่น ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาจากมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex) และมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.101-2549) มาใช้ในการกำหนดคุณสมบัติของวัตถุดิบของน้ำองุ่น สำหรับการกำหนดอัตราส่วนผสมนั้นได้นำผลการศึกษาจากมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex)-มาตรฐานสหภาพยุโรป (EU)-และการวิจัยของห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ กรมสรรพสามิต และเห็นสมควรเสนอแก้ไขปรับปรุงอัตราส่วนผสมประเภทน้ำองุ่นดังนี้

ตารางที่ 10 อัตราส่วนผสมประเภทน้ำองุ่น

ประเภทเครื่องดื่ม	คุณสมบัติของวัตถุดิบที่ใช้พิจารณาจาก	อัตราส่วนผสมของน้ำผลไม้และน้ำพืชผักต่อปริมาตรสุทธิของเครื่องดื่มต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ
น้ำองุ่น	น้ำองุ่นที่มีปริมาณสารที่ละลายได้ไม่น้อยกว่า 15 องศาบริกซ์	50

4.1.2 การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมน้ำผลไม้และน้ำพืชผักประเภทน้ำองุ่นในครั้งนี้จะต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม ซึ่งเมื่อพิจารณาการกำหนดอัตราส่วนผสมน้ำผลไม้และน้ำพืชผักเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 แล้ว จะไม่กระทบต่อผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ถือครองส่วนแบ่งการตลาดเครื่องดื่มน้ำผลไม้ระดับพรีเมียม (Premium-Market)-และตลาดระดับกลาง (Medium-Market) มากนัก เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหญ่ผลิตน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่มีอัตราส่วนผสมเกินกว่าเกณฑ์กำหนดอยู่แล้ว แต่ในขณะเดียวกันจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเครื่องดื่มรายเล็กที่ถือครองส่วนแบ่งการตลาดเครื่องดื่มน้ำผลไม้ระดับล่าง (Economy-Market) ที่มีผลิตเครื่องดื่มที่มีอัตราส่วนผสมของน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่ต่ำกว่าเกณฑ์กำหนด โดยเน้นให้ความสดชื่น ดับกระหาย รวมทั้งผู้ประกอบการเครื่องดื่ม Functional Drink ที่อาศัยช่องว่างของกฎหมายโดยการเติมน้ำผลไม้ให้ผ่านเกณฑ์กำหนดเพื่อยกเว้นภาษีเท่านั้น การเพิ่มอัตราส่วนผสมดังกล่าวนี้ จึงเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้บริโภคน้ำผลไม้ที่เน้นให้ได้รับคุณประโยชน์จากผลไม้ใกล้เคียงการบริโภคผลไม้สดมากที่สุด ส่งเสริมการใช้ผลผลิตของเกษตรกรในประเทศ และแก้ปัญหาคาราคาซังภาษีเครื่องดื่มได้อย่างแท้จริง แต่

จะส่งผลกระทบต่อในแง่ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบอุตสาหกรรมตลอดจนกำลังซื้อของประชาชนในประเทศ

4.1.3 การเพิ่มอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นเป็น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยปริมาตร สามารถแก้ ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีของเครื่องดื่ม Functional-Drink ได้อย่างแท้จริง เนื่องจากเครื่องดื่ม Functional Drink-นี้จะมีลักษณะเป็นเครื่องดื่มผสมวิตามิน กรดอะมิโน คอลลาเจน กลูตาไธโอน โย อาหาร แต่อาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อขอยกเว้นภาษีสรรพสามิตโดยการเติมน้ำผลไม้เข้าไปให้มี อัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เท่านั้น แต่ถ้ามมีการปรับเพิ่มอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นเป็นไม่น้อย กว่าร้อยละ 50 จึงจะสามารถยกเว้นภาษีได้ ลักษณะหรือรูปลักษณะของเครื่องดื่มประเภทนี้จะ เปลี่ยนแปลงไปเป็นกลุ่มเครื่องดื่มน้ำผลไม้ที่ใกล้เคียงกับการบริโภคผลไม้สด ซึ่งอาจจะไม่ตอบโจทย์ ลูกค้านักค้าโดยฐานลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่เน้นคุณสมบัติด้านความงาม รักษารูปร่าง จาก สารอาหารที่เติมเข้าไป-ดังนั้นการปรับอัตราส่วนผสมครั้งนี้ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมเครื่องดื่ม Functional-Drink จะต้องทบทวนแผนการผลิต แผนการตลาด เนื่องจากต้องมีต้นทุนการผลิตที่ เพิ่มขึ้นตลอดจนรูปแบบของสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเลือกที่จะคงไว้ซึ่งรูปลักษณะของเครื่องดื่มนี้ เพื่อรักษาลตลาด Functional-Drink-และเข้าสู่ระบบภาษีสรรพสามิตให้ถูกต้อง

4.1.4 ในการแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำผลไม้และน้ำ พืชผักในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีศึกษา น้ำองุ่น นอกจากการ เพิ่มอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 แล้ว ยังมีการแก้ไขคุณสมบัติน้ำองุ่นจากเดิมที่ กำหนดน้ำองุ่นที่มีปริมาณสารที่ละลายได้ไม่น้อยกว่า 10 องศาบริกซ์ เป็นไม่น้อยกว่า 15 องศาบริกซ์ ซึ่งหมายถึงในการผลิตน้ำองุ่นพร้อมดื่มจะต้องมีวัตถุดิบน้ำองุ่นสดเริ่มต้นไม่น้อยกว่า 15 องศาบริกซ์ เมื่อวัดด้วยรีแฟรคโตมิเตอร์ โดยจะเทียบเท่ากับองุ่นคั้นสด 100 เปอร์เซ็นต์ ที่มีปริมาณสารที่ละลายได้ ประมาณ 16-19 องศาบริกซ์ ขึ้นกับพันธุ์ขององุ่นและฤดูกาล อย่างไรก็ตามปัจจุบันอุตสาหกรรม น้ำผลไม้นิยมใช้น้ำองุ่นเข้มข้นที่ผลิตจากการนำน้ำผลไม้แท้จากธรรมชาติไประเหยน้ำบางส่วนออกไป เพื่อเพิ่มความเข้มข้นเป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำผลไม้เนื่องจากสามารถเก็บรักษาได้ยาวนานกว่าองุ่นสด ในการขอสิทธิยกเว้นภาษีเครื่องดื่มทางกรมสรรพสามิตจึงได้อนุโลมให้วัตถุดิบที่ใช้ผลิตน้ำผลไม้เป็น น้ำองุ่นเข้มข้นได้ แต่ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กรมสรรพสามิตกำหนดเพื่อไม่ให้กระทบกับ อุตสาหกรรมเครื่องดื่มมากนัก

ดังนั้นการปรับเพิ่มคุณสมบัติของวัตถุดิบของน้ำองุ่นครั้งนี้จะทำให้วัตถุดิบที่ใช้ผลิต น้ำองุ่นพร้อมดื่มมีปริมาณน้ำองุ่นเพิ่มมากขึ้นใกล้เคียงกับน้ำองุ่นคั้นสด 100 เปอร์เซ็นต์ ผู้บริโภคจะได้ บริโภคน้ำผลไม้ที่ใกล้เคียงกับการรับประทานผลไม้สดอย่างแท้จริง

แต่ด้วยกลยุทธ์ทางการตลาดของผู้ประกอบอุตสาหกรรมน้ำผลไม้ที่สร้างความ เข้าใจผิดในหมู่ผู้บริโภค โดยมักจะแสดงฉลากเป็นรูปผลไม้สด และเขียนอัตราส่วนผสมของน้ำผลไม้ ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่เพื่อดึงดูดความสนใจ เช่น น้ำองุ่น 100 เปอร์เซ็นต์ แต่เขียนว่าทำจากน้ำองุ่น เข้มข้นด้วยอักษรขนาดเล็ก ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจว่าตนซื้อน้ำผลไม้สดแท้ 100 เปอร์เซ็นต์ ทาง ห้องปฏิบัติการกรมสรรพสามิตได้ตระหนักถึงเรื่องนี้มาโดยตลอด จึงมีการควบคุมและตรวจสอบ เครื่องดื่มน้ำผลไม้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิต โดยการปรับปรุงวิธีวิเคราะห์น้ำผลไม้ให้สามารถ

ตรวจสอบได้ว่าน้ำผลไม้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิตนั้นต้องเป็นน้ำผลไม้ที่ผลิตจากผลไม้สดที่ระบุตามฉลากเท่านั้น ไม่ใช่เป็นเพียงแค่น้ำแต่งสี กลิ่น และรส เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคอีกทางหนึ่งด้วย

4.1.5 ผลกระทบการนำเข้าและการส่งออกเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก หลังจากการปรับเพิ่มบัญชีอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

1) กรณีการนำเข้า

จากข้อมูลสถิติการนำเข้าพบว่าการนำเข้าเครื่องดื่มประเภทไม่มีแอลกอฮอล์โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าน้ำองุ่นเข้มข้น โดยเป็นการนำเข้าเพื่อนำมาผสมในเครื่องดื่มกลุ่ม Functional-Drink และน้ำผลไม้ที่ไม่มีสีหรือขอยกเว้นภาษี เช่น น้ำแอปเปิ้ล กีวี่ เป็นต้น เพื่อให้มีอัตราส่วนผสมตามที่กำหนดไว้ในประกาศกรมสรรพสามิต ส่งผลให้รัฐสูญเสียรายได้ และเป็นการยืนยันได้ว่าการยกเว้นภาษีน้ำผลไม้และน้ำพืชผักตามประกาศดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรภายในประเทศ และจากการวิเคราะห์ข้อมูลการนำเข้าน้ำองุ่น จะเห็นว่า มูลค่าการนำเข้าน้ำองุ่นระหว่างปี 2554-2556 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี-2557-2558-การนำเข้าน้ำองุ่นมีมูลค่าลดลง เนื่องจากสถานการณ์การเมืองในประเทศ และเศรษฐกิจที่ชะลอตัวอันเนื่องมาจากราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำทำให้ประชาชนขาดกำลังซื้อ

สำหรับการนำเข้าเครื่องดื่มส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากประเทศยุโรป ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ซึ่งมีมาตรฐานการผลิตสูง มีอัตราส่วนผสมของน้ำผลไม้สูงเนื่องจากจะมีการอ้างอิงตามมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex) และมาตรฐานสหภาพยุโรป (EU) ดังนั้นการปรับเพิ่มบัญชีอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จึงไม่มีผลกระทบต่อการนำเข้าน้ำผลไม้ดังกล่าว ส่วนการนำเข้าจากตลาดอาเซียนภายใต้กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียนนั้น จะทำให้ต้นทุนภาษีที่นำเข้าจากประเทศในกลุ่มอาเซียนลดลง ทำให้สินค้าเครื่องดื่มจากต่างประเทศเข้ามาทำตลาดในไทยได้มากขึ้น และส่งผลให้ตลาดเครื่องดื่มที่มีการแข่งขันที่รุนแรงยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากกลุ่มประเทศอาเซียน เช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไม่ได้กำหนดมาตรฐานของน้ำผลไม้ตามมาตรฐานระหว่างประเทศ อัตราส่วนผสมน้ำผลไม้ค่อนข้างต่ำ ดังนั้นการปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จะส่งผลกระทบต่อ การนำเข้าของน้ำผลไม้ที่นำเข้าจากประเทศดังกล่าว ทำให้สินค้านั้นต้องเสียภาษีสรรพสามิตแต่จะได้รับประโยชน์จากการยกเว้นภาษีนำเข้า หากผู้ประกอบการนำเข้าจะลดต้นทุนทางภาษีสรรพสามิตของสินค้าเครื่องดื่ม ต้องปรับรูปแบบการนำเข้าสินค้าเครื่องดื่ม โดยต้องเลือกสรรสินค้าที่มีคุณภาพให้สอดคล้องกับระบบภาษีสรรพสามิต อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของเครื่องดื่มน้ำผลไม้นำเข้าอีกด้วย ดังนั้นการปรับเพิ่มอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นในครั้งนี้จึงเป็นมาตรการภาครัฐอย่างหนึ่งที่จะช่วยควบคุมดูแลให้ประชาชนได้บริโภคเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่นำเข้าจากต่างประเทศที่มีคุณภาพมากขึ้น

2) กรณีการส่งออก

จากข้อมูลสถิติการส่งออกพบว่าการส่งออกเครื่องดื่มประเภทไม่มีแอลกอฮอล์มากกว่าการนำเข้าโดยมีการส่งออกสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2554-2557 อันเนื่องมาจากความได้เปรียบทางด้านวัตถุดิบที่อุดมไปด้วยผลผลิตทางการเกษตร แต่ในปี 2558 มีการส่งออกลดลงเนื่องจากประเทศไทยประสบปัญหาภาวะภัยแล้งผลผลิตทางการเกษตรไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ สำหรับน้ำองุ่นนั้นไม่ได้ผลิตเพื่อการส่งออกน้ำองุ่นโดยตรง(คิดเป็นสัดส่วนไม่

ถึงร้อยละ-1-ของเครื่องยนต์ที่ไม่มีแอลกอฮอล์) แต่จะเป็นการส่งออกในรูปแบบเครื่องยนต์ที่มีส่วนผสมของน้ำมันมากกว่า เช่น เครื่องดีเซลแก๊ส บิวตี้ดริงค์ เป็นต้น สำหรับตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยได้แก่ ประเทศในอาเซียนซึ่งมีส่วนร้อยละ 87 ของมูลค่าการส่งออกเครื่องยนต์ของไทย โดยเฉพาะกลุ่มประเทศ CLMV เนื่องจากพฤติกรรมและรสนิยมการบริโภคเครื่องยนต์ของประชาชนมีความใกล้เคียงกัน อีกทั้งมูลค่าการส่งออกไปยังตลาดดังกล่าวก็ยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามกำลังซื้อของประชาชนที่ได้รับอานิสงค์ จากเศรษฐกิจที่เติบโตสูง รวมถึงจำนวนนักลงทุนและนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นด้วย นอกเหนือจากปัจจัยด้านตลาดแล้ว ภายใต้กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน ที่ประเทศสมาชิกในอาเซียนปรับลดภาษีนำเข้าสินค้าเครื่องยนต์เป็นร้อยละ 0 ประกอบกับมาตรการทางภาษีที่รัฐใช้เพื่อส่งเสริมการส่งออก โดยให้สิทธิผู้ประกอบการขอยกเว้นภาษีสำหรับเครื่องยนต์ที่ส่งออกนอกราชอาณาจักร ได้ช่วยให้สินค้าประเภทเครื่องยนต์ของไทย มีโอกาสขยายการค้าและการลงทุนไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น ดังนั้นการปรับปรุงอัตราส่วนผสมน้ำมันเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จะไม่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออก แต่จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องยนต์ในตลาดโลก เนื่องจากสินค้าที่ผลิตจะทัดเทียมกับกลุ่มเครื่องยนต์จากยุโรปและอเมริกา สร้างความน่าเชื่อถือในหมู่ผู้บริโภค ด้วยปัจจุบันผู้บริโภคหันมาใส่ใจเรื่องสุขภาพและเน้นคุณภาพประโยชน์ในการเลือกซื้อสินค้ามากขึ้น

4.1.6 การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องยนต์ประเภทน้ำมันและน้ำพื้ชผัก ในการยกเว้นภาษีสรรพสามิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีน้ำมัน ต้องเป็นไปตามความตกลงว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศองค์การการค้าโลก (WTO) นั่นคือ ประเทศสมาชิกจะกำหนดระดับความปลอดภัยหรือการตรวจสอบมาตรฐานสินค้านำเข้า จะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันการกีดกันทางการค้า-ดังนั้นการปรับปรุงอัตราส่วนผสมน้ำมันเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ เป็นไปตามกฎระเบียบการค้าขององค์การการค้าโลก และบัญชีอัตราส่วนผสมนี้จะปฏิบัติเช่นเดียวกันทั้งสินค้านำเข้าและผลิตในประเทศอย่างเท่าเทียมกัน

4.1.7 การแก้ไขปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องยนต์ประเภทน้ำมันและน้ำพื้ชผัก ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล กรณีศึกษาน้ำมันในครั้งนี้ สามารถลดการหลีกเลี่ยงภาษี อันเป็นการส่งเสริมนโยบายภาษีให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม อย่างยั่งยืน ทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม อีกทั้งยังเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต และสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชนและเพิ่มความเชื่อถือในหมู่ผู้บริโภค

4.1.8 การวิเคราะห์ศักยภาพทางการตลาดของน้ำมันพร้อมเครื่องยนต์ประเภทน้ำมันเมื่อมีการปรับปรุงอัตราส่วนผสมเป็นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50

การวิเคราะห์ศักยภาพทางการตลาดของน้ำมันพร้อมเครื่องยนต์ประเภทน้ำมันเมื่อมีการปรับปรุงอัตราส่วนผสมเป็นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 สามารถนำหลักการส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) มาใช้ในการวิเคราะห์ได้

Marketing Mix เป็นเครื่องมือทางธุรกิจที่ใช้ในการบริหารการตลาดโดยนักการตลาดและมักใช้ในยามจำเป็นและสำคัญเมื่อมีการนำเสนอสินค้าใหม่หรือยี่ห้อใหม่ออกสู่ตลาด ประกอบด้วย 4P-ได้แก่ Product , Price , Place และ Promotion

สำหรับกรณีศึกษาน้ำอุนที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) Product (ผลิตภัณฑ์)

น้ำผลไม้พร้อมดื่มประเภทน้ำอุนที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ถือเป็นน้ำผลไม้ที่ได้รับการบริโภคเป็นอันดับต้นๆ โดยถือครองส่วนแบ่งทางการตลาดเป็นอันดับสี่ของน้ำผลไม้พร้อมดื่มที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ทั้งหมด รองมาจาก น้ำส้ม น้ำผลไม้รวม และน้ำแอปเปิ้ล เนื่องจากปัจจุบันพฤติกรรมผู้บริโภคใส่ใจสุขภาพยังเป็นกระแสหลักในสังคมไทย ผู้บริโภคยังคงแสวงหาสิ่งที่ดี และมีประโยชน์ต่อสุขภาพและร่างกาย เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพจึงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทำให้น้ำอุนที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยผู้บริโภคจะได้รับคุณประโยชน์ใกล้เคียงกับการบริโภคผลไม้สดมากที่สุด ประกอบกับการผลิตที่ได้มาตรฐาน ทำให้สินค้านี้มีคุณภาพและปลอดภัยสร้างความน่าเชื่อถือในหมู่ผู้บริโภค สร้างศักยภาพในการแข่งขัน

2) Price (ราคา)

ราคาของน้ำอุนที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่า 50 จะขึ้นกับภาชนะบรรจุ โดยภาชนะบรรจุที่มีปริมาตร 200 มิลลิลิตรจะมีราคาที่ 15-20 บาท ภาชนะบรรจุที่มีปริมาตร 1 ลิตรจะมีราคา 50-72 บาท ซึ่งเมื่อพิจารณาจากราคาแล้วถือว่าเป็นราคาที่ไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับราคาของผลไม้สดในปัจจุบัน แต่ด้วยรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เร่งรีบ เน้นความสะดวก จึงทำให้ผู้บริโภคนิยมบริโภคน้ำผลไม้แทนการบริโภคผลไม้สด อีกทั้งหากพิจารณาราคาของน้ำผลไม้ที่มีอัตราส่วนผสมต่ำๆ และมีการแต่งสี แต่งกลิ่นให้มีความเป็นน้ำผลไม้แล้วจะมีราคาที่ 5-12 บาท พบว่ามีราคาไม่แตกต่างกันนักเมื่อเทียบกับคุณภาพของน้ำผลไม้ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผู้บริโภคนิยมบริโภคน้ำผลไม้ที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเห็นได้จากตลาดน้ำผลไม้กลุ่มนี้มีการขยายตัวสูงราวร้อยละ 12.9 ต่อปี ตลอด 5 ปีที่ผ่านมา

3) Place (ช่องทางการจำหน่าย)

ช่องทางการจำหน่ายน้ำผลไม้พร้อมดื่มประเภทน้ำอุนที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 นั้น สามารถแบ่งตลาดเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือตลาดในประเทศ และตลาดต่างประเทศ สำหรับตลาดในประเทศนั้น จะมีการกระจายสินค้าได้หลายช่องทาง ได้แก่

- กระจายสินค้าสู่ผู้บริโภคโดยตรง
- จัดจำหน่ายสินค้าผ่านผู้ค้าส่ง
- จัดจำหน่ายสินค้าผ่านผู้ค้าปลีก

ส่วนตลาดต่างประเทศนั้นจะจัดจำหน่ายผ่านผู้ค้าส่งที่อยู่ในประเทศนั้นๆ โดยตลาดต่างประเทศที่สำคัญ คือกลุ่มประเทศ CLMV-เนื่องจากมีพฤติกรรมผู้บริโภค และความพึงพอใจในรสชาติใกล้เคียงกับคนไทย จากช่องทางการจำหน่ายข้างต้นจะทำให้ น้ำผลไม้พร้อมดื่มประเภทน้ำอุนที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีการขยายตัวและเติบโตในตลาดเครื่องดื่ม โดยสังเกตได้จากข้อมูลสถิติการส่งออกเครื่องดื่มตลอด 5 ปีที่ผ่านมาที่มีมูลค่าการส่งออกสูงขึ้น และมีมูลค่าการส่งออกมากกว่าการนำเข้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตลาดน้ำผลไม้พร้อมดื่มของไทยมีศักยภาพสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

4) Promotion (การส่งเสริมการขาย)

มาตรการทางภาษีของรัฐ เช่น การให้สิทธิยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับ เครื่องดื่ม น้ำผลไม้ และ น้ำพืชผักที่จำหน่ายในประเทศที่มีอัตราส่วนผสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด การยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับเครื่องดื่มที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อส่งเสริมการส่งออก และ การยกเว้นภาษีอากรที่ลดภาษีเป็นศูนย์ ประกอบกับการที่ผู้ประกอบการเครื่องดื่ม น้ำผลไม้ ได้มีการนำกลยุทธ์ต่างๆ มาเพื่อกระตุ้นการตลาดอย่างต่อเนื่องด้วย อาทิ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพแตกต่างหลากหลายทั้งตัวผลิตภัณฑ์เอง และบรรจุภัณฑ์เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ล้วนแต่ถือเป็นกิจกรรมการส่งเสริมการขาย เป็นกลยุทธ์ที่ใช้กระตุ้นความสนใจของผู้บริโภคให้หันมาสนใจสินค้าหรือบริการมากขึ้น และยังทำให้ ตลาดเครื่องดื่ม น้ำผลไม้ มีการเติบโตและมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์ส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) 4P's ทั้งสี่ องค์ประกอบ พบว่าตลาดน้ำผลไม้ประเภทน้ำองุ่นที่มีอัตราส่วนผสมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีศักยภาพ ทั้งด้านผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจำหน่าย ตลอดจนการส่งเสริมการขายจากผู้ผลิตและมาตรการ ของรัฐ ดังนั้นการปรับปรุงอัตราส่วนผสมน้ำองุ่นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จะไม่ส่งผลกระทบต่อ ศักยภาพทางการตลาดของตลาดน้ำผลไม้พร้อมดื่มประเภทน้ำองุ่น แต่จะเป็นการเพิ่มศักยภาพทาง การตลาดของน้ำผลไม้พร้อมดื่มให้เข้มแข็งขึ้น โดยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแก่ ผู้ประกอบการเครื่องดื่มที่ผลิตน้ำองุ่นที่มีอัตราส่วนผสมต่ำๆ น้อยกว่าร้อยละ 50 ให้เปลี่ยนรูปแบบ การผลิตน้ำองุ่นให้มีอัตราส่วนผสมสูงๆ เพื่อตอบสนองและสนองความต้องการของผู้บริโภค และเน้น การพัฒนากระบวนการผลิตให้มีมาตรฐานและคุณภาพเพื่อการส่งออกในต่างประเทศ สามารถแข่งขัน ได้ในตลาดโลก ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมเครื่องดื่มของไทยมีความเข้มแข็งก่อให้เกิดการ พัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนต่อไป

4.2 ข้อเสนอแนะ

4.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไข เครื่องดื่ม น้ำผลไม้ และ น้ำพืชผักให้สอดคล้องกับนวัตกรรมเครื่องดื่มที่เปลี่ยนแปลงไป
- 2) ควรบูรณาการร่วมกันระหว่างกรมสรรพสามิตและสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่องแนวทางการปรับปรุงอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มเพื่อให้การกำกับดูแลเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
- 3) ควรปรับปรุงบัญชีรายชื่อ น้ำผลไม้ และ น้ำพืชผักที่ไม่มีในบัญชีฉบับเดิมเพื่อให้ สอดคล้องกับการเพาะปลูกและผลผลิตของเกษตรกรในประเทศ เช่น น้ำแก้วมังกร เป็นต้น

4.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

- 1) ควรปรับปรุงบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มประเภทน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ทั้ง 111 รายการ ตามประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่ม น้ำผลไม้และน้ำพืชผัก ลงวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2551 โดยปรับอัตราส่วนผสมน้ำผลไม้ น้ำพืชผักให้

สอดคล้องกับมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex) หรือมาตรฐานสหภาพยุโรป (EU) เป็น 25-50% (โดยปริมาตร) แล้วแต่ประเภทของน้ำผลไม้และน้ำพืชผัก

2) ควรมีการแก้ไขคำนิยามหรือความหมายของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักให้ชัดเจนเพื่อลดการหลีกเลียงภาษีโดยอาศัยช่องว่างทางกฎหมาย

3) การปรับปรุงอัตราส่วนผสมนี้จะต้องกำหนดมาตรฐานต่างๆ ให้ชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางกฎหมายเนื่องจากภาษากฎหมายเป็นภาษาที่ต้องอาศัยการตีความ ซึ่งจะเป็นช่องว่างในการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ประกอบการเครื่องดื่มได้

4) นำเสนอบัญชีอัตราส่วนผสมของเครื่องดื่มน้ำผลไม้และน้ำพืชผักที่ปรับปรุงใหม่ต่อกรมสรรพสามิต เพื่อผลักดันให้เกิดการประกาศใช้ต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือ / วิทยานิพนธ์

วันชัย ตั้งวิจิตร. รวมกฎหมายภาษีสรรพสามิต, หน้า 59.

ชุดิมา ชุดิกาโม. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกดื่ม Functional Drink ด้านบำรุงสมองของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553.

มัทนา พฤกษ์รัตนานนท์. การปรับปรุงประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการยกเว้นภาษีเครื่องดื่ม น้ำผลไม้ และน้ำพืชผัก. เอกสารประกอบการประเมินคุณสมบัติและผลงานในตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ 9 ชช กรมสรรพสามิต, 2550.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverages). [ออนไลน์]. 2558.

แหล่งที่มา: http://www.kasikornbank.com/SME/Documents/KSMEAnalysis/IndustrySolution_FoodsAndBeverages_2015.pdf [21 พฤษภาคม 2559].

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. ตลาดน้ำผลไม้พร้อมดื่มในประเทศไทย. [ออนไลน์]. 2558.

แหล่งที่มา: <http://www.ficnfi.or.th.122.155.171.22.no-domain.name/MarketOverviewDomesticDetail.php?id=81> [21 พฤษภาคม 2559].

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. ระบบแสดงข้อมูลด้านสถิติ. [ออนไลน์]. 2559. แหล่งที่มา:

http://www.oae.go.th/oae_report/export_import/export.php [19 พฤษภาคม 2559].

_____. องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO).

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.oie.go.th/academic/wto> [19 พฤษภาคม 2559].

Business Opportunity Center. ธุรกิจน้ำผลไม้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

http://boc.dip.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=388&temid=48 [21 พฤษภาคม 2559].

Ihealthyplusshop. ประโยชน์ขององุ่นนานาพันธุ์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.ihealthyplusshop.com/article/11/ประโยชน์ขององุ่นนานาพันธุ์> [21 พฤษภาคม 2559].

THbusinessinfo. ส่วนประสมทางการตลาด. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา:

<http://thbusinessinfo.blogspot.com/2015/02/marketing-mix-4ps.html> [11 กรกฎาคม 2559].

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางวัลลีย์ อินทรจักร

ประวัติการศึกษา

- วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เคมี) (เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยศิลปากร
- วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (นิติวิทยาศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล
- Graduate Diploma in Wine Roseworthy Agricultural College, University of Adelaide, Australia

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2526 นักวิทยาศาสตร์ 3 กองวิชาการ กรมสรรพสามิต
- พ.ศ. 2528 นักวิทยาศาสตร์ 4 กองวิชาการ กรมสรรพสามิต
- พ.ศ. 2535 นักวิทยาศาสตร์ 5 กองวิชาการ กรมสรรพสามิต
- พ.ศ. 2536 สรรพสามิตอำเภอ 6
- สำนักงานสรรพสามิตอำเภอท่าอุเทน จ.นครพนม
- พ.ศ. 2536 นักวิทยาศาสตร์ 6
- กองวิเคราะห์สินค้าและของกลาง กรมสรรพสามิต
- พ.ศ. 2538 นักวิทยาศาสตร์ 7
- กองวิเคราะห์สินค้าและของกลาง กรมสรรพสามิต
- พ.ศ. 2540 นักวิทยาศาสตร์ 8ว
- กลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลาง กรมสรรพสามิต
- พ.ศ. 2553 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวิเคราะห์สินค้า
- กลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลาง กรมสรรพสามิต

ผลงานทางวิชาการ

- พ.ศ. 2532 Loading concentrations for tartaric acid and malic acid for single column HPLC organic acid analysis ตีพิมพ์ลงในวารสาร American Journal of Enology and Viticulture (Am.J.Enol.Vitic., AJEV., vol. 40 : 316-319 (1989))
- พ.ศ. 2533 การวิเคราะห์หา TARTARIC ACID และ MALIC ACID ในน้ำองุ่นหมัก โดยใช้ SINGLE COLUMN HPLC
- พ.ศ. 2538 การประเมินคุณภาพของไวน์ โดยการทำ Sensory Evaluation
- พ.ศ. 2538 การชิมไวน์ (WINE TASTING)
- พ.ศ. 2549 การดูแลกระบวนการหมักส่ำและการผลิตสุรา

- พ.ศ. 2549 การศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานสุราที่ผลิตในประเทศ
โดยการจัดตั้งห้องปฏิบัติการทางจุลชีววิทยา
- พ.ศ. 2550 กระบวนการผลิตสุรากลั่น
- พ.ศ. 2551 การประกันคุณภาพผลการทดสอบสุราโดยการทำการทดสอบ
ความชำนาญ (Proficiency Test)
- พ.ศ. 2551 การวิเคราะห์เพื่อจัดพิกัดอัตราภาษีน้ำมันแก๊สโซฮอลล์ อี 85
- พ.ศ. 2552 การพัฒนาการคัดเลือกสารมาร์คเกอร์ที่เติมในน้ำมันดีเซล
เพื่อป้องกันและปราบปรามน้ำมันเถื่อน

ทุนการศึกษา

- พ.ศ. 2520 ทุนการศึกษาจาก บริษัท BDH Chemicals จำกัด ในฐานะได้
คะแนนสูงสุดของวิชาเคมีและเคมีปฏิบัติ
- พ.ศ. 2525 ทุนการศึกษาวิจัยจากสภาวิจัยแห่งชาติ ในหัวข้อการศึกษา เรื่อง
“Oral Lead Intake in Infant”
- พ.ศ. 2531 ได้ทุนการศึกษาจากกองทุนวิจัยสุรา กรมสรรพสามิต ไปศึกษาต่อที่
ประเทศออสเตรเลีย หลักสูตร Graduate Diploma in Wine

รางวัล

- พ.ศ. 2545 ได้รับรางวัลคุณแม่ดีเด่น ประจำปี 2545
- พ.ศ. 2554 ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดนวัตกรรม “เพชรอายุรักษ์” ของ
กระทรวงการคลัง

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์สินค้าและของกลาง กรมสรรพสามิต
กระทรวงการคลัง